

A tartalomból

1-2. oldal
Vízügyi területen dolgozó
jogászok találkozója

2-3. oldal
Célkeresztben az öntözővíz
szolgáltatás

3. oldal
Árvizes szakemberek
találkozója Győrben

3-4. oldal
Vízhozammérő hajódrónok is
segítik a vízügyesek
munkáját

4-5. oldal
Vízminőségvédelmi
bemutatók és szakmai
tréningek

6. oldal
Hogyan kerül egy famatuzsá-
lem a tárgyalóterembe?

7-9. oldal
Romániában tanácskoztak
a Magyar-Román Vízügyi
Albizottságok

10. oldal
Rendkívüli igények a
mezőgazdasági
vízszolgáltatásban

11-12. oldal
Újul a vízügy gépparkja

12-14. oldal
VÍZTUDOMÁNY

14-16. oldal
Két mosolygós arc
a Titkárságról

16. oldal
Továbbképzési hírek

18-19. oldal
Tartalmas negyedév a Baráti
Kör tagjai mögött

20-21. oldal
VÍZMÁNIA, avagy Múzeumok
Éjszakája a Tájvízházban

21-22. oldal
A Tájvízház egykori
tulajdonosainak emlékére

23-25. oldal
Vízkelettől víznyelőig

25-28. oldal
Hidrometeorológia

Vízügyi területen dolgozó jogászok találkozója (LigetMorzsi is jogtudor lett)

A rendezvény résztvevői a Szarvas-Békésszentandrás-holtág partján

Május 4-5. között igazgatóságunk szervezte meg Szarvason a 2022. évi vízügyi ágazati Országos Jogi Konferenciát. A rendezvény helyszínéül a szarvasi Liget Wellness és Konferencia Hotel szolgált, melynek különleges atmoszféráját elsősorban a háborítatlan természeti környezet, a hotel mellett nyújtó Szarvas-Békésszentandrás-holtág és az Erzsébet liget ősfás parkja adja.

Valamennyi résztvevő izgatottan, számos témajavaslat megtételével várta a találkozót, tekintettel arra, hogy a COVID-19 világjárvány okán bevezetett korlátozó intézkedések miatt, legutoljára 2019-ben, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében Nyíregyházán találkozhattunk.

A konferenciát Szabó János igazgató nyitotta meg, előadásán keresztül betekintést kaphattak a jelenlévők igazgatóságunk általános működésébe, a területi elhelyezkedéséből adódó feladatellátásba. A konferencia két nap-

ján számos magas színvonalú előadás hangzott el, valamint fontos szakmai kérdések megvitatására is sor került. Dr. Boldizsár Ida Borbála igazgatói és jogi osztályvezető előadásában bemutatta például a közérdek mértékét meghaladó tevékenységek többletköltségeinek megtérítése vonatkozásában alkalmazott gyakorlatot, dr. Koléner Henriett szakágazati vezető előadásából a mederhasználati vízállásmentesítések és víziállások jogi helyzetével ismerkedhettek meg a résztvevők. Külső előadóink segítségével is sok érdekes információval gazdagodhattunk, például a Polgári Perrendtartás szakértői bizonyításra vonatkozó szabályokról, és a 2023. február 1-jén hatályba lépő új ingatlan-nyilvántartási törvény előírásairól is.

Az esemény szakmai programját #LigetMorzsi, a szálloda kutya is nagy érdeklődéssel követte.

A konferencia feszített szakmai prog-

Folytatás a 2. oldalon →

ramját követően megtekintettük Magyarország egyedülálló interaktív parkját, a Mini Magyarország Makettparkot, majd Megyeri Mihály szarvasi szakaszmérnök vezetésével ellátogattunk a Békésszentandrás duzzasztóműhöz is. Az ország számos pontjáról érkező munkatársunk számára nagy élményt jelentett a monumentális vízilétesítmény megtekintése.

Szakmai szempontból nagyon tartalmas és hasznos időt tölthettünk együtt a vízügyi jogi szakterületen dolgozó kollégákkal, emellett pedig a rendezvény lehetőséget nyújtott arra is, hogy a járványidőszakot követően végre személyesen is találkozhatnánk.

Dr. Koléner Henriett

A konferencia résztvevői a Mini Magyarország makettparkban,

Közben LigetMorzsi is jogtudor lett

...és a Békésszentandrás duzzasztónál

Célkeresztben az öntözővíz szolgáltatás

A konferencia helyszíne

Nyíregyháza adott otthont az Országos Vízrendezési és Öntözési Értekezletnek április 26-28. között. A konferencia a már korábban megszokott menetrendet tartotta, vagyis első nap délután és második nap délelőtt a vízrendezési feladatokat és problémákat vitattuk meg, majd bemutatók zajlottak, ezt követve pedig az öntözővíz szolgáltatás napi kérdései, problémái kerültek terítékre.

Az előadások között voltak jogi, térinformatikai és üzemeltetési eseteket felölelőek is. Bemutatták az elkészült belvizes projekteket, kitérve a kivitelezés tapasztala-

Folytatás a 3. oldalon ↪

taira is. Szó esett az aszály elleni védekezés feladatvégrehajtási és elszámolási problémáiról is. Egyre fontosabb a meglévő erőforrások gazdaságos felhasználása, úgy, hogy azt a lehető legjobban hasznosítsuk a belvízvédekezés és az aszálykár elhárítás terén egyaránt. Erre vonatkozóan is több előadást

hallgathattunk meg. A szakmai megbeszéléseket este kötetlen beszélgetés követte, mely során az előadásokhoz tartozóan a többi igazgatóság is megoszthatta tapasztalatait. Az ilyen rendezvények rendkívül hasznosak, mert az igazgatóságok közötti kapcsolat erősítésén túl, lehetőséget bizto-

sít, hogy megismerjük egymás területeit, azok problémáit, és megoldási módszertanait, melyeket a saját környezetünkben alkalmazva hatékonyabban és eredményesebben tudjuk elvégezni a feladatinkat.

Bujdosó Szabolcs

Árvízves szakemberek találkozója Győrben

Az Árvízvédelemi Osztályunkon dolgozó kollégák, az idei évben is részt vettek az Országos Árvízvédelmi, Folyó- és tógazdálkodási értekezleten, melyet az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság rendezett meg Győr városában, május 10-12. között.

A konferencia első napján, a regisztrációt követően, ebéd, megnyitó majd szakmai előadások következtek, mint például: *a lokalizációs tervek fejlesztési lehetőségei; a Karcagi Gábor Gyakorlópálya oktatási tematikái, a gyakorlatok lebonyolítása; kommunikáció a vízügyi ágazatban; a Sió-csatornán tervezett rendkívüli hajózási igényvel kapcsolatos ágazati feladatok; a Velencei tavi káresemény és a vízpótlás lehetőségei.* Az előadásokat követően a vacsora, rövid városnéző túra következett.

A győri vízügy a sportolásra vágyó kollégákra is gondolt, minden reggel 6 órára fakultatív sportprogramot szervezett, szerdán reggel futni, csütörtökön pedig kerékpározni lehetett. Természetesen igazgatóságunk dolgozói közül páran ezen a programokon is részt vettek.

A második napon - a reggelit követően - kerekasztal beszélgetéssel indult a szakmai program, ahol a nagyvízi mederkezelési tervekről, a vízfelület-használatok egységesítésének lehetőségeiről, valamint az észlelői- és segédőri létszámról volt szó. A délutáni órában szakmai program keretében tekintetük meg az újonnan létesült Mo-

A Mosoni-Duna torkolati műve

soni-Duna torkolati művet, mely igen szép mérnöki munka volt.

A műtárgy kezelőépülete is igen impozánsra sikeredett, belülről csodálatos panoráma tárul a dunai torkolatra. Jómagam is meglepődnék, ha e műtárgy nem zsebelne be pár szakmai díjat a jövőben.

A harmadik napon a reggeli kerekpáros fakultatív sportprogramot és a reggelit letudva ismételt szakmai előadások következtek, melyek közül párat érdemes kiemelni: *új intelligens úszójelek működése, üzemeltetési feladatai, a Békési duzzasztómű üzembiztonságának javítása, a Deák Ferenc zsilip rekonstrukció bemutatása, a közép-tiszai MÁSZ projekt bemutatása, valamint a hidromorfológiai változások az Alsó-Duna-völgyben.*

Az előadások végén záróbeszéd következett, ahol a rendező fél átadta a vándorhomokzsákot, mint a konferencia „stafétabotját” az ÉMVIZIG számára. 2023-ban a miskolci igazgatóság rendezi az árvízves konferenciát.

Majd egy messzi-messzi városból egy igen hosszú út következett az ország egyik sarkából a másikba. A nap oly mértékben sütött az autóbába, hogy az autóklimámit sem ért, hiszen az ablakon átfénylő napsugár szinte azonnal szárított, égette a bőrünket, és idézte elő szomjúságunkat. Ez utóbbit mérsekelve (többször is pihenőt tartva) természetesen mindenki ép-ségben és biztonságban ért haza...

Tímár Attila

Vízhozammérő hajódrónok is segítik a vízügyesek munkáját

Május 17-19. között a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén, Harkányban rendezték meg az Országos Vízrajzi Mérőgyakorlatot. A 12 vízügyi igazgatóság, valamint

az NKE Víz tudományi Karának mérőrcsoportjai vízhozamméréseket végeztek a frissen üzembe helyezett Ős-Dráva vízpótló rendszerben. A mérések segítségé-

vel a pécsi kollégák átfogó képet kaphattak az új vízpótló rendszer működéséről, a vízkormányzás hatásairól. A mérőgyakorlat érde-

Folytatás a 4. oldalon →

kessége volt, hogy az egyik tározó-töltő műtárgynál egészen kicsi (20 l/s) vízhozamot, és az egész rendszert vízzel ellátó főcsatornán sokkal nagyobb (3 m³/s körüli) vízhozamot is mértünk. Minden mérési pontot 2 mérőcsoport mért, ezáltal a durva mérési hibák azonnal kiszűrhetők voltak, újra bebizonyosodott, hogy az ilyen kis vízhozamok mérése még a mai korszerű technikával sem egyszerű.

A mérések végeztével műszerbemutatón vettünk részt, a vízpótló rendszer M 11-es műtárgyánál, valós mérési körülmények között. A KDVVIZIG, a Teledyne Marine RDI Instruments, valamint a Velinor Kft. tartott hajódrón bemutatót, ahol 3 féle eszközt mutattak be, és megosztották tapasztalataikat azok használatáról, valamint kipróbálhattuk ezeket a mérőhájakat.

A zárónapon a mérések kiértékelését követően, az Ós-Dráva rendszerbe beépített vízhozammérőkről kaphattunk tájékoztatást a gyártók képviselőitől. Láthattuk a Teledyne Marine RDI Instruments által kidolgozott vízhozammérési megoldásokat, valamint a Sommer legújabb érintkezésmentes (radaros) vízállás-vízhozammérési eszközeit.

Lukács Béla

Kollégáink vízhozammérést végeznek az Ós-Dráva vízpótló rendszerben (Fotó: Lieber Zoltán)

Hajódrón bemutató (Fotó: Lieber Zoltán)

Új generációs és könnyen mozgatható merülőfalak, olajlefőlöző berendezések bemutatója

A finnországi Lamor Corporation Plc-t képviselő szakemberek május 11-én szakmai nap keretén belül mutatták be a világszinten jelen lévő tevékenységi körüket a vízminőségvédelem területén. Színvonalas videókkal is prezentált előadásaikon keresztül megismerhettük az óceánokon, tengereken, folyókon végzett kárelhárítási tevékenységeiket, melyek elsősorban a felszínen úszó olajszennyezések lokalizálásáról és azok letermeléséről szóltak.

A rövid megnyitót követően Budai Zoltán környezetvédelmi szakmérnök a hazai vízminőségvédekezésben érintett és eljáró szervezetek közötti lehetséges együttműködésről be-

szélt a gyorsbeavatkozások során. Továbbá elmondta az esetlegesen bekövetkező olajszennyezések gyors lokalizálásának és az azonnali kárelhárítási műveletek megkezdéseinek hazai nehézségeit és a megoldási javaslatokat.

Bemutatták a gyorsbeavatkozásokhoz használható munkahajókat, munkacsónakra szerelhető olajlefőlöző egységeket, a Micromax Rock Cleaner szkimmert és átalakítót, a Minimax szkimmert és a HARBO T6 merülőfalat. Ezen kívül hallhattunk a markológépre csatlakoztatható olajlefőlöző adaptorról, az ideiglenes helyszíni olajtárolókról, az X1 távirányítós vízi drónról és egyéb szkimmer

rendszerekről.

A finnországi Lamor Corporation Plc meghívott előadói, Javier Perez és Igor Kwiatkowski nemzetközi kárelhárítási tapasztalataikat osztották meg védekezési életképen, filmvetítéseken keresztül.

Délután helyszíni bemutatót tartottak a gyorstelepítésű, önnyló merülőfállal és a könnyen mozgatható olajlefőlöző kisberendezésekkel. Az alkalmazott HARBO T6 gyorstelepítésű, önnyló merülőfal, a LAMOR Minimax szkimmer, valamint a LAMOR Rock Cleaner szilárd felülettisztító szkimmer és átalakító a szennyezőanyag gyors körbe-

Folytatás az 5. oldalon ↗

zárására, lokalizációjára szolgál. Ezután tájékoztatás hangzott el a környezetbarát olajfelitató anyagok (Sanol és Diamix SiTerra hidrofób felitató anyagok, polipropilén védekezési hurkák, lapok, Diamix szórható felitatók szilárd felületekre) vízfelszíni és szárazföldi felhasználásáról.

A rendezvény szakmai konzultációval zárult, melynek kiemelt témája volt a vízügyi igazgatóságok hasonló védekezési eszközeinek betervezett állapotfelmérése. Végignézve az előadásokat és a szakmai bemutatót, nyilvánvaló, hogy minden vízügyi igényt tartana egy ilyen magas színvonalú, könnyen telepíthető védekezési eszközre.

Bányai Barbara

Könnyen telepíthető védekezési eszközökre minden vízügynek szüksége lenne

Szakmai tréning a veszélyesanyag kibocsátásokkal kapcsolatban

Igazgatóságunk Mintavevő Munkacsoportja június 1-2. között Balatonszárszón egy szakmai tréningen vehetett részt a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem szervezésében, a Danube Hazard m³c Duna Transznacionális Interreg program keretén belül, melynek témája a „Veszélyesanyag-kibocsátások számbavételét segítő monitoring és veszélyesanyag-leltár létrehozása” volt.

Színvonalas előadásokon a BME oktatói saját tapasztalataikon keresztül ismertették a jelen kutatás eredményeit. Első nap meg-

ismerhettük, hogy milyen alapjai vannak egy később kialakítandó veszélyes anyag emisszió leltárnak. Feltérképezték az adott terület lehetséges szennyező forrásait, azok útvonalait és leghatékonyabb monitorozási lehetőségeit. Mindezek mellett betekintést nyerhettünk a veszélyes anyagok monitorozásának hazai és nemzetközi helyzetébe és a VKI által támasztott elvárásokba.

A szünetet követően a tényleges Duna vízgyűjtőjére alkalmazott költséghatékony monitoringból származó tapasztalatokat, tanulságokat és eredményeket osztot-

ták meg a műszaki egyetem oktatói.

Az előadások után ellátogattunk a Koppány-patak vízgyűjtőjére telepített mérőműszerhez, mely a projekthez kapcsolódó adatokat szolgáltatja a kutatók számára. Kihasználva a lehetőséget valamennyi vízügyi igazgatóság mintavevő munkacsoportjával egy rögtönzött összemérést végeztünk.

A második napon további két előadás azzal foglalkozott, hogy a „Danube Hazard m³c” keretében gyűjtött eredmények miként járulnak hozzá a veszélyesanyag-leltár létrehozásához, valamint az idősoros adatok által azok frissítéséhez. Utolsó előadasként bemutatták, hogy egy ilyen nemzetközi projekt, ami a Duna teljes vízgyűjtőjére kiterjed, milyen lehetőségeket ad egy komplett modell felépítéséhez a veszélyes anyagok terjedését illetően.

Összességben elmondható, hogy a szakmai tréning hasznos volt és új tapasztalatokat adott az igazgatóságnál végzett munkánkhoz. Mindehhez hozzájárult a színvonalas szervezés, melyet szeretnénk megköszönni a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vízi Közmű és Környezetmérnöki Tanszék oktatóinak, kiemelten Dr. Clement Adriennek.

Bányai Barbara

Rögtönzött összemérés a Koppány-pataknál

Hogyan kerül egy famatuzsálem a tárgyalóterembe?

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság volt a házigazdája az ez évi PR konferenciának. A vízügyi igazgatóságoknál dolgozó kommu-

nikációs szakemberek Érsekcsanánán találkoztak május 24-25. között. A konferencia az Érsekcsanádi árvízvédelmi központban zajlott, mely nagyjából 5 kilométer távolságra található a falutól, gyönyörű természeti környezetben, a Duna partján. A Duna ezen bal parti területének ármentesítésére jött létre 1872-ben a Pestmegyei Sárközi Ármentesítő Társulat. A társulat tevékenységének keretében készült 1888-ban az Érsekcsanádi gátórház, mely 1980-ban kiegészült az árvízvédelmi központ épületével. A hely nagyon különleges, hiszen a gátórház mellett hatalmas tölgyfák állnak, közülük az egyik olyan, mintha az árvízvédelmi központ épületéből nőtt volna ki, pedig a tervezők voltak olyan leleményesek, hogy „beleépítették” a famatuzsálemet az épületbe.

A konferencia első napján mindannyian beszámoltunk a legutóbbi találkozásunk óta eltelt eseményekről, PR tevékenységünkről.

Nagyon érdekes látni, hogy a területi sajátosságokból adódóan, mennyire különbözőek vagyunk, és persze mégis hasonlóak, milyen problémáink adódnak, melyek a közösen megoldásra váró feladatok, mihez van szükség például egységes iránymutatásra, közös gyakorlat kialakítására. Az előadások alkalmával felvetett problémákat Siklós Gabriella az Országos Vízügyi Főigazgatóság szóvivője összesítette, majd igyekeztünk közösen megoldást keresni azokra. Az esemény egy duna parti sétával zárult, majd a vacsora tette fel a koronát a napra, hiszen igazi helyi finomságot, bajai halászlét főzött nekünk az árvízvédelmi központ remek csapata. Az este folyamán egy nagyon szórakoztató csapatépítő kvízzjáték részesei voltunk, keményen küzdöttünk a pontokért, hogy aztán „jól eljátszhassuk azokat”.

A második napon az újonnan kialakítandó honlaprendszer sajátosságairól esett szó, és nem kevés időt töltöttünk azzal, hogy a vízügyi igazgatóságoknál folyó Európai Unió projektek PR feladatait megbeszéljük, a problémákra megoldásokat találjunk.

Egy szomorú dolog is állt még előttünk, Pákozdi József OVF-es munkatársunkra emlékeztünk vissza, aki hirtelen hagyott itt bennünket, még fel sem fogjuk, hogy nincs közöttünk. Kollégánk volt az uniós pályázatok PR feladatainak nagy tudora, a megjelenő kiadványok lektora, hatalmas tudással, remek nyelvi érzéssel megáldva. A visszaemlékezés a könnyek mellett,

sok-sok mosolyt is az arcunkra csalt, a szeretet mosolyát, hiszen visszaidéztük remek humorérzékét, e-mailjeiben írt sziporkáit. *Nagyon hiányzol a csapatból Páki!* A rendezvény keretében egy szakmai kiránduláson is részt vettünk, ellátogattunk Bajára, a Deák Ferenc-zsiliphez és a mellette található múzeumot is megtekintettük. A hajó és -tápszilip a Sugovica, a Ferenc-tápcsatorna és a szeremlei Holt-Duna találkozásánál épült 1875-ben. A múzeum a szivattyútelep épületében található, melyet nagyon szépen felújítottak, a múzeumban a korabeli beépített szivattyúk is megtekinthetők, a falakon pedig az építkezések mozzanatait követhetjük nyomon. A szivattyútelep bejárata mellett Türr István mellszobra látható, aki Baján született, az Ő nevéhez fűződik a csatornarendszer megújítása, a zsilipen pedig emléktábla mutatja legpusztítóbb dunai jéges ár szintjét.

A tartalmas, programokkal teli két nap remek lehetőséget biztosított, hogy megvitassuk, megbeszéljük gondjainkat, problémáinkat. A személyes találkozás, kis PR-es csapatunk viszontlátása pedig mindenkinek örömet okozott. A remek szervezésért a gyönyörű helyszínért pedig nagy-nagy köszönet Rózsa Gyöngyvérnek az ADUVIZIG PR referensének, köszönjük Gyöngyi, nagyon jól éreztük magunkat!

Pozsárné Kaczkó Zita

A Deák Ferenc-zsilip múzeumban

Fókuszban az egységes erőforrás gazdálkodás

Május 31. és június 1. között a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság szervezte az Országos Vízügyi Humánpolitikai és Továbbképzési Konferenciát Kóspallag-Nagyirtáspusztán, a Börzsöny szívében, a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén fekvő Szent Orbán Erdei Wellness Hotelben.

A konferenciát Dobó Róbert, a KDVVIZIG gazdasági igazgatóhelyettese nyitotta meg és tartott előadást a KDVVIZIG működéséről, a vagyonkezelésükben lévő jelentősebb vízilétesítményekről, telephelyeikről és egyéb működéssel összefüggő gazdasági vetületekről. Dr. Sarkadi Zoltán osztályvezető az igazgatóság humánpolitikai és továbbképzési szakterületét is bemutatta.

A konferencia első napján előadást tartott az Országos Vízügyi Főigazgatóság Humánpolitikai Osztályának vezetője, Ótott Annamária, aki összefoglaló, részletes tájékoztatást nyújtott a 2022. évi bérfejlesztés hatásairól, átlagilletmények alakulásáról, az igazgatóságokat érintő fluktuációról, illetve az adományozható elismerések rendjének fontosabb elemeiről és előírásairól. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság Oktatási Osztályát képviselve Dr. Bárd Edit tartott előadást a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán megvalósított képzések tapasztalatairól, a későbbiekben tartandó képzések fontosságáról, szakmai jelentőségéről, hiszen a következő 4 tanulmányi évben a gyakorló pályán szervezendő képzések kiemelt fontossággal bírnak majd az ágazat munkatársai számára. Az Oktatási Osztály munkatársaként, Vörösné

Beretvás Arianna az interjúztatás sajátosságaiba nyújtott betekintést, a gyakorlati szempontokon alapuló előadás a humánpolitikai terület vezetőinek, munkatársainak hasznos segítségére lesz a későbbiekben egy-egy állásinterjú lefolytatásakor. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről Dr. Tóth László gazdasági főigazgató-helyettes előadása keretében kiemelt jelentőséget kapott az egységes erőforrás gazdálkodás, kiemelve a humán erőforrás gazdálkodás jelentőségét, részletesen bemutatva a 2023. évi költségvetési tervezést, az informatikai projektek státuszát, a fluktuációkezelést és egyéb humánpolitikai területet érintő feladatokat.

A kétnapos konferencia alatt a Belügyminisztériumtól Kovácsné dr. Szekér Enikő bv. ezredes főosztályvezető a SZENYOR rendszert felváltó SZTNYR rendszerben történő BM igazolványok igénylését mutatta be online előadás keretében, illetve dr. Horváth Ádám István r. ezredes, főosztályvezető munkajogi aktualitásokról tartott összefoglalót. Dr. Malét-Szabó Erika r. alezredes főtanácsadó a vízügyi vezető kiválasztási rendszer elméleti és tudományos megalapozásáról tartott érdekes szakmai előadást, előadóként érkezett dr. Paksi-Petró Csilla adjunktus, tréner, coach a Nemzeti Közzolgálati Egyetemtől, aki a HR a közigazgatásban, a közzolgálati humán szervező szakirányú továbbképzést mutatta be, felhívva a figyelmet a továbbtanulás fontosságára. Az érdekes szakmai előadások mellett sor került csapat-

A konferencián számos témát megvitatott a résztvevők

építő szabadidős programokra is. A Nagyborzsönyi Erdei Vasúttal (amely Nagyborzsönyből Nagyirtáspusztáig közlekedik) nagyjából egy óras erdei utazást követően ellátogattunk a Nagyborzsönyi Vízialomhoz, ahol az Antal-féle műemlék történetét egészen az 1570-es évektől kezdődően mutatták be a csoport számára. A Vízialom látogatását követően a csoport visszatért a hotelbe, ahol az ízletes vacsorát követően kötetlen beszélgetésre is lehetőség volt. Az értekezlet másnapján megtartott előadásokat követően Ótott Annamária osztályvezető asszony zárta a jóhangulatú és szakmailag is tartalmas konferenciát.

Lovász Rita

Romániában tanácskoztak a Magyar-Román Vízügyi Albizottságok

A koronavírus, mint az élet oly' sok más területén, így a magyar-román határvízi kapcsolatban is kifejtette káros hatását. Utoljára 2019-ben volt alkalom arra, hogy személyes találkozó keretében vitathassuk meg a határvízi teendők kapcsán felmerült tenni-valóinkat. Nagy örömeinkre május 10-12. között Kolozsváron újra találkozhattak a Magyar - Román Ár- és Belvízvédekezési Albizott-

ság delegáltjai. Meglehetősen sokrétű munka állt a bizottság előtt, a munkaprogram kilenc napirendi pontot ölelt fel.

Lezárult az árvízvédekezési szabályzat korszerűsítése, immáron digitális és papír alapon egyaránt használhatók a korábbiakhoz képest kibővített területi hatályú és tartalmú szabályzatok. A belvízvédelmi szabályzat is szinte késznek

mondható, néhány apróbb kiegészítést követően a közeljövőben véglegesítjük azt.

A korábbi találkozók már megállapodtak a bizottság tagjai a belvízszivattyúzási költségek mértékéről, azonban az elszámolási részletszabályok terén még néhány finomításra van szükség, melyeket a következő albizottsági

Folytatás az 8. oldalon →

ülésig végeznek majd el.

Az utóbbi évek valamennyi megbeszélésének egyik kiemelt témája volt az árvízkezelési térképezés és kockázatkezelés (ÁKK) aktuális helyzete. Természetesen, a mostani ülésen is tájékoztatták egymást a felek az e téren elért eredményeikről.

A közelmúlt hidrológiai eseményei kapcsán Romániában a korábbi időszakhoz képest 139-cel nőtt a modellezést, térképezést, kockázatkezelést igénylő potenciálisan árvízveszélyes területek (APSFR: Areas of Potential Significant Flood Risk) száma.

A potenciálisan veszélyeztetett folyószakaszok teljes hossza Romániában 19.482 km (a vízfolyások teljes hosszának kb. 25 %-a), ez 12%-os növekedést mutat a II. ciklusban, melynek során Románia elkészíti az újonnan belépő területek elöntési és veszélytérképeit is. A tevékenység - világbanki támogatású projekt keretében - 2023-ban zárul.

A találkozó magyar részről kiemelt fontosságú témája a Biharugrai fenékgát 0,5 m-es megemelésének szándéka, mely alapot szolgáltatna a Holt-Sebes-Körös gravitációs vízpótlására. Delegációnk bemutatta, valamint két nyomtatott példányban és digitális formában átadta a román fél részére ennek alapozó tanulmányát, melyet partnereink elemezni fognak és véleményüket megküldik részünkre. Szükség esetén szakértői találkozók keretében tárgyaljuk meg a tisztázást igénylő részletkérdéseket.

A megbeszélések mindvégig baráti, konstruktív párbeszéd keretei között folytak. A jegyzőkönyv aláírását követően a román delegáció vezetője, Ionel Sorin Rîndașu-Beuran úr meghatározó szavakkal köszönte meg Bara Sándor - nyugdíjba vonulása okán leköszönő - albizottság vezető finom diplomáciai érzékkel végzett, évtizedes léptékű, eredményes munkáját.

A bizottsági ülésen résztvevő kollégáink a hazavezető utat a Meleg-Szamos völgyén keresztül tették meg, útba ejtve a völgyben található víztározókat, végig kísérve a kanyargó folyót. Az út során készített fotók segítségével most Önök

Kisházi Péter Konrád mutatta be a Biharugrai fenékgát megemelésének tanulmányát

Bara Sándor és Ionel Sorin Rîndașu-Beuran aláírják a jegyzőkönyvet

Jósikfalvi tározó

Folytatás az 9. oldalon →

is részesei lehetnek e különleges utazásnak Kolozsvárról Gyulára.

Kisházi Péter Konrád

A Koordinációs és Együttműködés Fejlesztési Albizottság találkozója Aradon

A kolozsvári tanácskozást nem sokkal később követte a május 23-25. között Aradon megtartott Koordinációs és Együttműködés Fejlesztési Albizottság találkozója, melyen Szabó János igazgató és Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes úr vett részt.

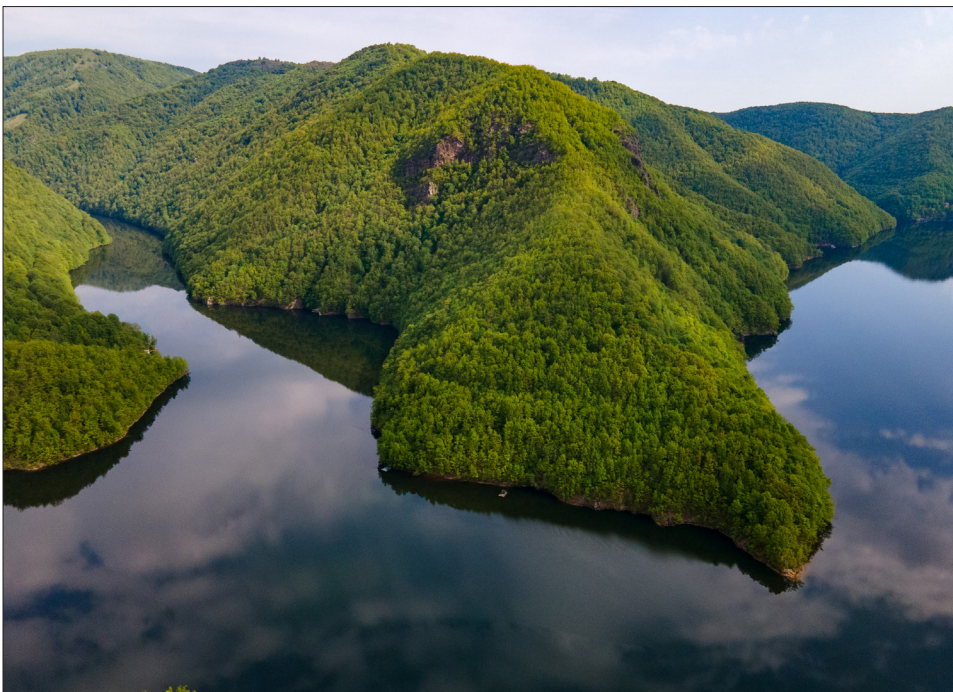
Az albizottság számos témát tekintett át, megvizsgálták és jóváhagyták az állandó Albizottságok találkozóiról felvett jegyzőkönyveket. Számos határvízi szabályzatot is áttekintettek, ilyenek voltak például a határon átterjedő hatást kiváltó beavatkozások és projektek felülvizsgálatának eljárási rendjéről szóló iratok, a Magyar Köztársaság és Románia vízügyi szerveinek határátkeléséről és kapcsolattartásáról és a rendkívüli árvízveszély és balesetveszély, valamint a határon átterjedő hatással járó rendkívüli szennyezések esetében a Magyar Köztársaság és Románia vízügyi szervei közötti információ-csere és a kölcsönös vizuális megfigyelő repülések végrehajtására vonatkozó szabályozások és azok korszerűsítése.

A találkozón megkezdték a Magyar - Román Vízügyi Bizottság XXXII. Ülésszakának előkészítését is, melyet Magyarország területén rendeznek majd augusztus 2-4. között.

Pozsárné Kaczkó Zita

Jósikafalvi tározó

Tárnica tározó

Tárnica tározó

Meleg-Szamos víztározó

Rendkívüli igények a mezőgazdasági vízszolgáltatásban

2021. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás során a vízfelhasználók részére több mint 73 millió m³ vízmennyiséget szolgáltatunk, mely az elmúlt évtizedek egyik legjelentősebb aszályának tudható be.

Már a 2022-es év kezdetekor látszódtott, hogy az idén is kimagasló vízfelhasználás várható, hiszen az előző évi csapadékhiány halmozottan van jelen. Érdekesség, hogy az előző évekkel ellentétben idén jelentősebb belvízvédekezés nélkül indult az év, mely szintén rendkívüli vízhiányos időszakot vetített előre.

2021. december 1-től igazgatóságunk üzemelteti a Biharugrai fővízkivételt, mely az illetékességi területünkön lévő legnagyobb vízfelhasználónak, a Biharugrai Halastórendszernek szolgáltatja a szükséges vízmennyiséget. Az előbb említett halgazdaságok, már januártól jelentős mennyiségű öntözővizet igényeltek. A szántóföldi vízfelhasználók esetében március elején keletkezett az első víz-igény az NK-XIV öntözőrendszerben, ahol a Kamut térségében lévő zöldségtermesztők igényeit tudtuk kielégíteni a D-11 öntöző csatornából. A kedvezőtlen időjárás és a törvény adta lehetőség (2/1997. KHVM rendelet értelmében március 1-től kezdődik a vízszolgáltatási igény) révén a többi öntözőrendszerben is megkezdődött a mezőgazdasági vízszolgáltatás.

2022. március 21-jei kezdettel a Belügyminiszter az ország teljes területére kihirdette a tartósan vízhiányos időszakot, mely értel-

Víz kivételzés mobilszivattyúval, és csévélődobos öntözőberendezés a K-1 öntözőfőcsatornán

mében vízjogi engedély nélkül egy alkalommal, rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges. Ez azt jelenti, hogy - öntözési célból - közvetlenül a felszíni vízből, ideiglenes szivattyúállással, legfeljebb 120 mm/hektár (1200 m³/hektár) vízmennyiséget lehet kijuttatni 100 hektár nagyságot meg nem haladó területre, megszakítás nélkül, legfeljebb egy hónap időtartamig. Az idei év során rekordszámú rendkívüli öntözési igény jelentkezik, hiszen az időjárás még az előző évhez képest is kedvezőtlenebbül alakul. Mindez a mezőgazdasági vízszolgáltatás terén is megmutatkozik, eddig több mint 22 millió m³ vízmennyiséget szolgáltatunk, összehasonlításképpen a tavalyi év hasonló időszakában ez a szám 16,4 millió m³ volt.

Jogsabályi szempontból változás, hogy a 35/2021. (X. 14.) BM rendelet módosította a 10/1997. (VII.

17.) KHVM rendeletet, mely értelmében az ár- és belvízvédekezés mellé megfogalmazódott a vízhiány elleni védekezés. A többek között HDIs aszályindex értékéhez kötött készültségi szint értelmében igazgatóságunk egész területén jelenleg is III. fokú védekezési készültség van érvényben.

Összességében elmondható tehát, hogy a 2022. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás során már az idény kezdetekor is rendkívüli igények jelentkeztek, melyet a jelen vízhiányos időszak csak tovább fokozott. Reméljük, a közeljövőben a csökkenő vízkészletek mellett is ki tudjuk elégíteni az igényelt vízmennyiségeket, illetve az időjárás is kedvezőbbre fordul és megérkezik végre a várva várt csapadék.

Kurucz Máté

Vízminőségi mintavevő tevékenységünk vizsgálata

A dokumentálás folyamatát is vizsgálták

A 2016 óta akkreditált státusszal rendelkező vízminőségi Mintavevő Munkacsoport elérkezett az F2 felülvizsgálati ciklusba. A Nemzeti Akkreditáló Hatóság (NAH) április 4-én - a covid járvány miatti két év online ellenőrzés után - helyszíni auditot tartott az MSZ EN ISO/IEC 17025:2018-as szabvány előírásainak megfelelően. A nemzetközi szabvány a vizsgáló- és kalibráló laboratóriumok felkészültségét szabályozza, melynek alapidokumentációja a Minőségirá-

Folytatás a 11. oldalon ↪

nyítási Kézikönyv.

A hatóságot Dócs Nikoletta (vezető minősítő) és Tallósy Judit (minősítő) képviselte. Az értékelést a minőségirányítási rendszer működésének ellenőrzése mellett, konkrét mintavétellel is ellenőrizték, valamint vertikális értékelést végeztek, azaz a teljes folyamat

dokumentálását bemutattuk a szennyvíz mintavételre és helyszíni vizsgálatra vonatkozóan (pH, szín, szag, hőmérséklet, fajlagos elektromos vezető képesség - a vonatkozó szabványok szerint).

Az auditáló team maximálisan elégedett volt a Mintavevő Munka-

csoport összehangolt munkájával, a felülvizsgálatot hibapont nélkül teljesítettük. A Mintavevő Munkacsoport akkreditációs státusza továbbra is fennáll, köszönhetően a kollégák lelkiismeretes munkájának.

Bányai Barbara

Újul a vízügy gépparkja

Előző hírlevelünkben már beszámoltunk arról, hogy egy Caterpillar 326 SLR hosszúgémes kotróval gazdagodott gépparkunk. Nagy örömünkre a tavasz folyamán további munkagépek érkeztek igazgatóságunkhoz, ilyen volt például egy Renault T szériás nyerges vontató és a hozzá kapcsolt Schwarzmüller típusú nehezszállító pótkocsi, melyvel az előbb említett kotrót, vagy akár a jégtörő hajókat, és például szivattyújavításoknál - 12 méter hosszú - nyomócsöveket, valamint egyéb kiegészítőket is tudunk szállítani. 7 tengelyes kialakításának köszönhetően útvonalengedéllyel 70 tonna össztömeggel közlekedik.

Renault T szériás nyerges vontató

A szállítási kapacitásunk bővítésére egy Schwarzmüller típusú kéttengelyes forgószámolyos pótkocsi is érkezett hozzánk, mely a 2021-ben vásárolt MAN típusú 4x4 meghajtású önrakodós teherautók után kapcsolható, ezen beszerzés is hiánypótló volt. Méretét tekintve tekintélyt parancsoló, ugyanis 7,3 méter hosszú rakfelülettel és 18 tonna össztömeggel rendelkezik.

Schwarzmüller típusú kéttengelyes forgószámolyos pótkocsi

Kisebb keresztmetszetű csatornáink kotrását ezentúl saját erőből is el tudjuk végezni, hiszen egy Komatsu PW 180 típusú gumikereskes kotróval is bővült gépparkunk, a kotró mélyásó kanállal és dönthető rézsúkanállal is rendelkezik. A munkaterületre szállításban, ebben az esetben is a Renault T szériás nyerges vontatót és a hozzá kapcsolt Schwarzmüller nehezszállító pótkocsit használjuk.

Majd egy New Holland B110CTC típusú, traktor alapú, az elején homlokrakodóval, a hátulján árokásóval szerelt univerzális földmunkagép is érkezett hozzánk, mely mélyásó kanállal és dönthető ré-

zsúkanállal is rendelkezik.

Ez a gép nagyon nagy segítségére lesz a már jól bevált hasonló paraméterekkel rendelkező Caterpillar 428F2 típusú univerzális földmunkagépünknek, hiszen kisebb földmunkákra ezek a gépek a legalkalmasabbak, lassú járműként rendszámozott mivoltuk alapján önerőből tudnak a munkahelyszínre kimenni, így plusz szállítójárművet nem igényelnek.

És még itt sincs vége a sornak, hiszen nagyban könnyíti majd a munkánkat a jövőben egy AEBI TT281 típusú kéttengelyes rézsúkaszáló gép, vízszintes tengelyű és oldalra kitolható szárzúzó adapterekkel. A gép sajátossága, hogy gátoldalon hosszában menve tud kaszálni, a vezetőülést viszont vízszintbe állítja, ezzel kímélve a gépkezelőt.

Folytatás a 12. oldalon →

Komatsu PW 180 típusú gumikerekes kotró

New Holland B110CTC típusú univerzális földmunkagép

AEBI TT281 típusú kéttengelyes rézsúkaszáló gép

Csomós Péter

VÍZTUDOMÁNY

Árvízvédelmi töltések empirikus szivárgás és mozgásvizsgálata

Az árvízvédelmi töltések állékonyságát a kialakuló árvizes jelenségek, valamint a talajmechanikai szerkezet alapján ítéljük meg. A kiváltó okok pedig nem mások, mint a szivárgások.

A védvonalakon várható szivárgások törvényszerűségeinek számba vételezésére igen sok vizsgálati számítási módszer ismeretes a szakirodalomban.

A vizsgálati módszerek és kutatások alapján megállapítható, hogy ezeket a szivárgásokat számos helyi tényező is befolyásolja, de leginkább a töltés homogenitása, anyaga és geometriája határozza meg.

Az eddigi vizsgálataim során az ár-

vízvédelmi védművek állékonyságát vizsgáltam modellezéssel.

A modellezéshez szükséges (GE05 állékonyságimodul) töltés belső szerkezetét talajmechanikai fúrások és geofizikai mérések eredményeinek kalibrálásával határoztam meg, mellyel részletesebb kép kapható a töltés belső szerkezetére, és így több adat áll rendelkezésre a pontosabb állékonyságvizsgálathoz.

Az eddigi vizsgálataim során a töltéstartományban kialakuló szivárgási görbét a Kozeny-Casagrande féle feltételezés szerint, szabályos keresztiszivárgásként határoztam meg, melyet a töltésben lévő rétegek hasonlósága indokolt.

Megítélésem szerint itt ezen a területen célszerű további vizsgálatokat végezni az árvízvédelmi töltések átázási folyamatainak megismerése érdekében.

Az átázási folyamatok eredményei az árvízvédelmi jelenségek, melyek típusából és intenzitásából tudunk következtetni a töltésszakadás veszélyeire.

Az átázási folyamatokról tudjuk, hogy azok rejtett átázási folyamatok, ezért annak vizsgálatára szükséges egy olyan nagyminta kísérleti terv kidolgozása, ahol az átázás várható időtartamát, a szivárgási útvonalat empirikus úton tudjuk vizsgálni egy meglévő ár-

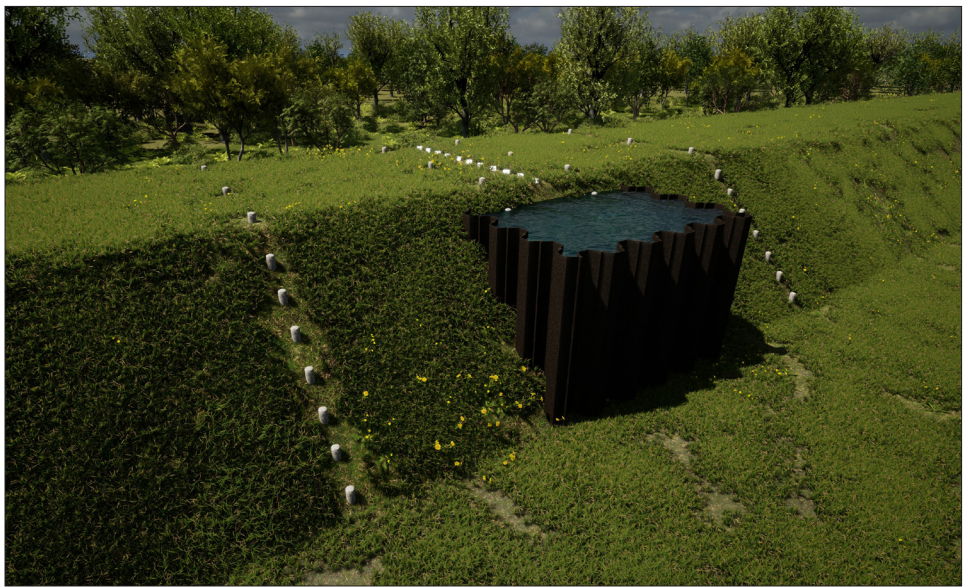
Folytatás a 13. oldalon ↪

vízvédelmi töltésen.

Az I. rendű árvízvédelmi védműveken lévő fenntartási munkák akadályozásának elkerülése érdekében a vizsgálatokhoz célszerű volt egy méretben és szerkezetben hasonló árvízvédelmi töltést keresni, mely hasonló paraméterekkel rendelkezik, mint egy a Körösök-vidéken lévő I. rendű árvízvédelmitöltés, amely „hagyma-szelvényű”, és a helyszínen található duzzadásra hajlamos, szerves kövér agyagból épült.

Választásom Békés város települési körtöltésre esett, mely keresztmetszetben, valamint az építéshez felhasznált anyagokat tekintve hasonlóságot mutat a Kettős-Körös árvízvédelmi töltéséhez.

A kiválasztott töltésszakaszon a töltések szivárgási- és állékonysági vizsgálatok módszertani fejlesztését kívánom megoldani egy nagyminta kialakítása során, ahol valós körülmények között biztonságos árvízi terhelést szimulálunk. A nagyminta kísérlet elvégzéséhez elsősorban a töltés belső szerkezetét kell megismernünk, melyet a korábbi nyilvántartási tervek, feltárási- valamint új talajmechanikai fúrások eredményeiből kaphatunk meg, mely eredmények alapját képezik a további vizsgáltunknak. A részletesebb adatok érdekében roncsolásmentes vizsgálatokat (geofizikai vizsgálatokat) végzek elektromos ellenállás tomográfiával (Electrical Resistivity Tomography, ERT), mely alaplapot fog szolgáltatni a további vizsgálatokhoz.

1. kép: Nagyminta kísérlet látványterve távolnézetből

Az üzemi körülmények közötti kutatás két kísérletre összpontosul

Az első kísérlet keretén belül a gáttest duzzadási folyamatát, míg a második kísérletnél a szivárgási folyamatok dinamikáját, térbeli eloszlását tanulmányozom.

A szimulált árvízi elöntés során a töltéstestben bekövetkező víztartalom változást, valamint a töltés térfogatváltozás (duzzadás-zsugorodás) dinamikája és mértéke közötti összefüggést vizsgálom.

A szimulált árvízi elöntést egy szádlemezekből kialakított medence fogja biztosítani, melyben szabályozott körülmények között növelhető, ill. csökkenthető az elöntés (vízállás). (1. kép)

Töltés mozgásvizsgálata

A töltés mozgásvizsgálata (duzzadás-zsugorodás) során geodéziai

módszerek segítségével tanulmányozom a térfogatváltozást. A vizsgálatnál az adott töltésszakasz 4 keresztmetszvényében szelvényenként 15 db geodéziai mérőpontot helyezek ki.

A 4 szelvényből 2 szelvény a medence szakaszán belül, míg a másik 2 szelvény a medencén kívül helyezkedik el. (2. kép)

A mérőpontok pontos méréséhez 4 db geodéziai őrpontot helyezünk el a vizsgált töltésszakasz környezetében.

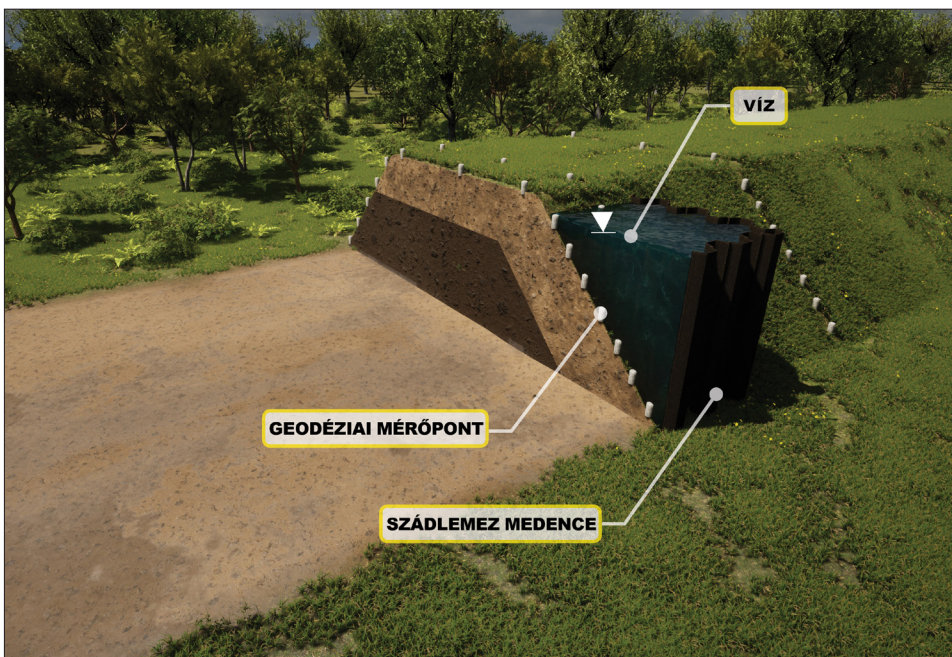
Ezzel a vizsgálattal megfelelő adatmennyiséget kaphatok annak érdekében, hogy kellő részletességgel vizsgáljam a töltések térfogatváltozását (zsugorodás-duzzadás) egy-egy árvízi elöntés időszakájában.

Szivárgási vizsgálatok

A szivárgási vizsgálatok elvégzéséhez a töltés vízoldali koronaélétől a mentett oldali töltéslábig piezométer csöveket helyeztünk el a vizsgált töltésszakasz középső keresztmetszvényében. (3. kép)

Az elöntési szimulációs kísérlet során a töltéstestben végbemelő szivárgási folyamatok dinamikáját geofizikai, elektromos ellenállás tomográfiával (Electrical Resistivity Tomography, ERT) végzem.

A piezométeres és az ERT vizsgálatok a szivárgási folyamatok dinamikáját és a szivárgási útvonal pontosabb meghatározását segítik, amit későbbiekben felhasználok az állékonyság modellezéséhez is.

2. kép: Nagyminta kísérlet metszetének látványterve távolnézetből

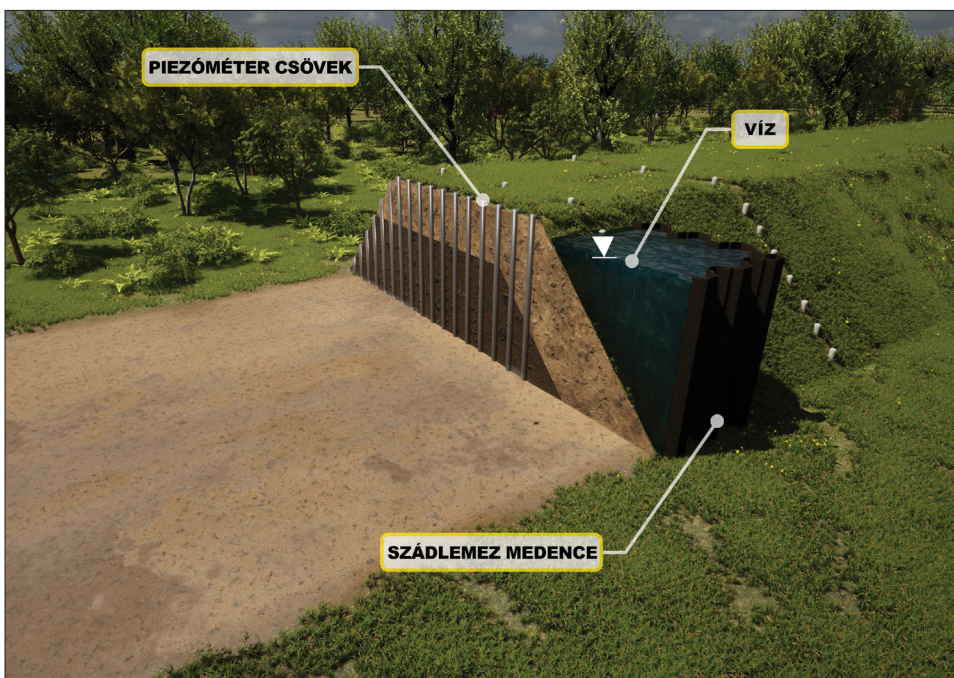
A bemutatott nagyminta kísérlet, az alábbi kutatási célokat és új várható eredmények célozza meg:

Kutatási célok

- árvízvédelmi töltések tönkremenetelének feltárása és elemzése a Körösök vidékén
- korszerű vizsgálatok és térinformatikai módszerek alkalmazása és bevezetése a töltések tönkremenetelének vizsgálati folyamatába
- a szivárgási jelenségek folyamatainak elemzése, értékelése a töltések tönkremenetele szempontjából
- szivárgáshidraulikai modell felépítéséhez szükséges adatigényének meghatározása
- a modellezés során kapott eredmények elemzése, kiértékelése
- a modellezési eredmények alapján, javaslatok készítése az árvízvédelmi védvonal tönkremeneteli valószínűségének gyakorlati meghatározására

Várható új tudományos eredmények

- a gáttest duzzadási folyamatának mértéke, dinamikája (empirikus úton)
- a szivárgási folyamatok dinamikája (empirikus úton)
- árvízvédelmi töltések szivárgási vizsgálata során új módszertani javaslatok előállítása, kidolgozása
- a töltések szivárgáshidraulikai

3. kép: Nagyminta kísérlet metszetének látványterve távolnétzből

vizsgálata során az árvizes jelenségek és a töltések tönkremenetel közötti összefüggések vizsgálata, elemzése, kiértékelése

- a módszertan tudományos mérési eredményeire alapozva tönkremeneteli kockázatok meghatározása és kidolgozása az árvízvédelmi töltésekre vonatkozólag
- a tönkremeneteli kockázatok meghatározása alapján javaslatok készítése a körös-vidéki árvízvédelmi töltésekre

A tervezett nagyminta kísérlet je-

lenleg megvalósítás alatt áll. A vizsgálatok a tervek szerint az augusztus - szeptember közötti időszakban kezdődnek.

A nagyminta kísérlet elvégzése a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen végzett tanulmányom részét képezi, mely a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal Kooperatív Doktori Programja alapján valósulhat meg a KÖVIZIG támogatásával együtt.

Az eredményekről a vizsgálatok után beszámolok.

Tímár Attila

Két mosolygós arc a Titkárságról

Gálik Hajnalka és Szabó Anett

Két kedves, fiatal kolléganővel egészült ki a Titkárság csapata, Gálik Hajnalka, Szabó János igazgató úr titkárnőjeként, míg Szabó Anett, Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes úr titkárnőjeként dolgozik igazgatóságunknál 2021. októbere óta. Az elmúlt bő fél év alatt sok mindent megtapasztalhattak, ügyesen beilleszkedtek a vízügy világába, beletanultak az ügykövetés rejtelmeibe, na és a kollégák szeszélyeibe is. Külső szemlélőként is jól látszik, nemcsak munkatársként, hanem barátnőként is egymásra találtak ezen idő alatt. Az interjút is együtt készítettem velük, hiszen munkájuk szorosan összefügg, kiegészítik és

Folytatás a 15. oldalon ↪

segítik egymást a napi munkavégzés során.

Picit szeretnénk jobban megismerni benneteket, kezdjük egy kis visszatekintéssel, mivel foglalkoztatok a vízügy előtt, volt-e már munkatapasztalatok, vagy frissen az iskolapadból kerültetek hozzánk? Meséljete egy kicsit a vízügy előtti életetekről.

Hajni: Én már viszonylag régóta dolgozom, és megfordultam egy pár helyen. Többnyire mindig adminisztratív területen voltam, viszont az előző munkahelyem nagyon más volt, mivel egy autószerelvizben dolgoztam 4 évig. Jó kis csapat volt, de úgy éreztem, hogy nem tudok tovább fejlődni, ezért döntöttem a továbblépés, majd a vízügy mellett.

Anett: Fiatal korom óta minden nyáron voltam diákmunkán a barátaimmal. Nem azért mert szükség volt rá, pusztán azért, hogy hasznosan töltsük a nyarat, jó társaságban és egy kis zsebpénzt is keresve ezzel. Az első „felnőtt” munkahelyem a Gyulai Tankerületi Központban volt, utána pedig egy középiskolában voltam adminisztrátor. Az iskolai vonalról „veztem” át a vízügyhöz. ☺

Szinte mindenkinek van vízügyi családtagja, „előélete”, nálatok hogy van ez? Megsúgom nekem nem dolgozott itt senkim, szóval vannak kivételek, tehát, ez is jó válasz.

Hajni: Erre egyszerű a válaszom, nekem sem dolgozott itt senkim a családból.

Anett: Nekem a nagyszüleim itt dolgoztak. A nagymamám irodán, a nagypapám pedig villanyszerelő volt.

Milyenek az első benyomások, hogy érzitek magatokat a kollektívában? Azt már csak óvatosan merem megkérdezni, hogy Kurucz Máté kollégátok, irodatársatok szerintetek meddig fogja bírni ezt a női elnyomást?

Hajni: Máté bírja a kiképzést, csak jól titkolja ☺. Szerintem mindkettőnk nevében nyilatkoz-

hatom, hogy jól érezzük magunkat, nagyon sok aranyos kolléga, kollegina, illetve vezető dolgozik itt. Mindenki első perctől kezdve barátságosnak és segítőkésznek bizonyult, ami számomra nagyon szimpatikus és ezúton is köszönöm nekik a sok segítséget és türelmet.

Anett: Nagyon jól érzem magam itt. Úgy gondolom, hogy kevés az ilyen munkahely és szerencsésnek tartom magam, hogy itt lehetek. Úgy érzem az első perctől kezdve befogadtak minket a többiek, és ahogyan Hajni is említette, sok segítséget és türelmet kaptunk. Máté nagyon kedves segítőkész munkatárs, és az esetek többségében bírja a gyűródést is. Nem hiszem, hogy vannak unalmas percei a társaságunkban.

Melyek a legnehezebb szakmai kihívások a Titkárságon? Mi az, amiben például jó lenne változást elérni, már, ha van ilyen?

Anett: Egyikünk sem dolgozott még ilyen munkakörben titkárnőként, így az elején minden egy új kihívás volt. Izgalmas hetek, hónapok voltak. Meg kellett szokni és tanulni a dolgokat, de úgy gondolom, hogy jó úton járunk. Igyekszünk a maximumot nyújtani.

Van-e olyan kérések, amely a gördülékeny ügyintézés megvalósításában segíthet, és így a hírlap hasábjain keresztül hátha eljut minden kollégához?

Hajni: Erre talán csak annyit mondanék, ami anno, egyszer, valakitől számomra is jótanács volt, hogy a jó kommunikáció nagyon fontos része a közös munkának. Úgy gondolom, ha ez megvan, mindenki nyer, és nagy baj nem lehet.

Evezünk könnyedebb vizekre, kedvenc időtöltésekről is mesélnétek egy kicsit, mit csináltok, ha kiléptek a vízügy ajtaján? Hajni tudom, hogy fontos számodra az egészséges étkezés, emellett pedig remekül főzöl és még egy blogod is van ezzel kapcsolatban, mesélj mindenképpen erről is egy kicsit. Anett, neked pedig van egy gyönyörű kisfiad, Ő gondo-

lom, sok idődet leköti.

Hajni: Érdekes, hogy pont a blogomat emelted ki, az a helyzet, hogy habár élvezem, nem tudok annyit foglalkozni vele, mint amennyit illene. Egyébként azért hoztam létre, mert ezáltal szeretnék másoknak segíteni a saját tapasztalataim révén. Az évek során sok hasznos információt/praktikát tudtam begyűjteni, kezdetben nekem is nehéz volt tájékozódnom, és jó lett volna, ha van valaki, aki átfogó információt tud nyújtani a glutén- és laktózmentes étkezéssel kapcsolatban. Válaszolva viszont a kérdésemre, az igazi szenvedélyem a zene és a festészet, de sajnos ezekre sem jut elég idő. Azt kell, hogy mondjam, túl sok mindennel foglalkozom. Például a békésceabai Catlantis macskamentő alapítványnak is tagja vagyok, és amikor csak tehetem, segítek nekik is, mivel a cicusok mellett mindig van feladat bőven, illetve jelenleg is, nagyon sok éhes szájat kell betömni, az állatorvoshoz mászkálásról nem is beszélve.

Anett: Igen, van egy 7 éves kisfiam, aki most végezte el az első osztályt. Elég mozgalmas időszak van mögöttünk és most próbálunk egy kicsit pihenni és kikapcsolódni. Ami azért nem az erősségünk, mert ha tehetjük, úton vagyunk, kirándulunk a friss levegőn a családdal, barátokkal. Szeretünk aktívan pihenni. Ha mégis van egy kis szabadidőm, nagyon szeretek olvasni. A kisfiamnak is szeretném átadni a könyvek szeretetét, ami eddig jól megy. Szeretek sportolni is, bár őszintén szólva ez mosta-

Folytatás a 16. oldalon →

Barátságban vízügyön belül és „kívül” is ☺

nában a háttérbe szorult. Van egy kiskutyánk, vele is sokat kirándulunk. Hajnival mind a ketten elég elfoglaltak vagyunk, de ha mégis úgy alakul, hogy marad egy kis szabadidőnk együtt is szeretünk programokat csinálni.

TANULUNK

Örülök, hogy az életetek szimbolikus folyója ide a vízügyhöz vezetett benneteket, annak pedig külön, hogy Anett neked még „eveződ” is volt hozzá. 😊 Mátét pedig semmiképpen ne hagyjátok unatkozni a jövőben

sem. Köszönöm, hogy vállaltatok az interjút, mindenképpen tartásotok meg ezt a fiatalos lendületet, kedvességet, mosolyt és jókedélyt az elkövetkező időszakokra is.

Pozsárné Kaczkó Zita

Továbbképzési hírek

Az első félévében igazgatóságunk munkavállalói részére egy jelenléti és számos e-learning formában megvalósuló továbbképzést szerveztünk.

Alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalóink részére június 27-28. között tartottuk meg az **„Árvízvédekezés a gyakorlatban a vízügyi igazgatóságok működési területén”** című jelenléti képzést, amelyért 7 tanulmányi pontot kaptak a résztvevő munkatársak.

Közép- és felsőfokú, valamint a vezető munkakört betöltő közalkalmazottak közül mindenki teljesítette a számára 2022. június 10-ig előírt e-learning képzéseket és a képzésekért járó tanulmányi pontokat rögzítettük a tanulmányi portálon.

A június 13-ával megnyitott e-learning képzések már rendelkezésre állnak és azok teljesítésére az Országos Vízügyi Főigazgatóság által megszabott időintervallum-

Kollégáink az "Árvízvédekezés a gyakorlatban" című képzésen

ban van továbbra is lehetőség. Az e-learning képzésekről és rendelkezésükre állásuk időpontjáról az érintett munkavállalókat külön e-mailban értesítjük.

Ez év augusztus, szeptember

és november hónapokban igazgatóságunk külső egységeinek alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalói részére az **„Árvízirtás és lokalizáció a KÖVIZIG működési területén”** és az **„Öntözés aktualitásai, új modern technológiák”** című továbbképzési programot valósítjuk meg.

Szólnokon a **Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorlópályán** ez év áprilisában zajlottak az oktatók részére előírt képzések, melyeken a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről Rétes Pál, Kovács Ákos, Betkó József és Tímár Attila vettek részt. A gyakorlópályán ez év júliusában, szeptemberében és októberében lehetőségünk van arra, hogy a Védelmi Beosztásban szereplő műszaki irányítók közül 16 főt, és az őrszemélyzet közül pedig 60 főt delegáljunk árvízvédelemmel kapcsolatos kötelezően elrendelt képzésekre.

Az árvízvédekezés csínját-bínját Kisházi Péter Konrád osztályvezetőtől tudhatták meg a résztvevők

Oroján István

Személyügyi híreink

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

- **Sas Gábor János** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. április 11-től a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Egri István** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. április 15-től a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Menyhért Emőke Mária** hivatali kisegítő 1 munkakörben, 2022. május 3-tól a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztálynál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Ludányiné Nagy Anitának** üzemfenntartási ügyintéző munkakörben, 2022. április 1-jén a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztálynál.
- **Kura Bálintnak** területi műszaki referens munkakörben, 2022. április 30-án a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Kovács Józsefnek** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. május 20-án a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Kiss Lajosnak** szakasz mérnök munkakörben, 2022. május 31-én a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Farkas Ádám Tibornak** gépkezelő 1 munkakörben, 2022. június 15-én a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Csiga Péternek** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. június 20-án a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Gál Lászlónak** szivattyútelep-kezelő 2 munkakörben, 2022. június 20-án a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Szilágyi Imrének** gépkezelő 2 munkakörben, 2022. június 30-án a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.

Főigazgatói elismerést kapott Hegedűs András gát- és csatornaőr

Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója a június 29-i Nemzetközi Duna Nap alkalmából festmény főigazgatói emléktárgy elismerést adományozott Hegedűs András gát- és csatornaőrnek magas színvonalú munkája, példamutató munkahelyi magatartása elismeréséül.

Hegedűs András 1998. május 1. óta dolgozik a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Gyulai Szakasz mérnökségének Hosszúfoki őrzésében. Őrzése frekventált helyen található, igazgatóságunk egyik legjelentősebb csatornájának torkolata közelében helyezkedik el. Őrháza mellett található a Bodoki Károly Vízügyi Múzeum, őri tevékenysége mellett a múzeumvezetői feladatokat is ellátja. A kiállításra látogatók egy szakmáját szenvedélyesen bemutató, türelmes, lelkiismeretes, múzeumi pedagógus tudásával rendelkező embert ismerhetnek meg személyében. Hegedűs András több mint 20 éve aktív résztvevője a vízügyi szolgálatnak. Munkáját magas szakmai elhivatottsággal, lelkiis-

Hegedűs András festmény főigazgatói emléktárgy elismerést kapott

meretesen és megbízhatóan végzi. Munkatársaival, feletteseivel való munkakapcsolata példaértékű. A vízügyi szolgálatban eltöltött idejére mindenkor a szakmája iránti

elkötelezettség jellemző.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk!

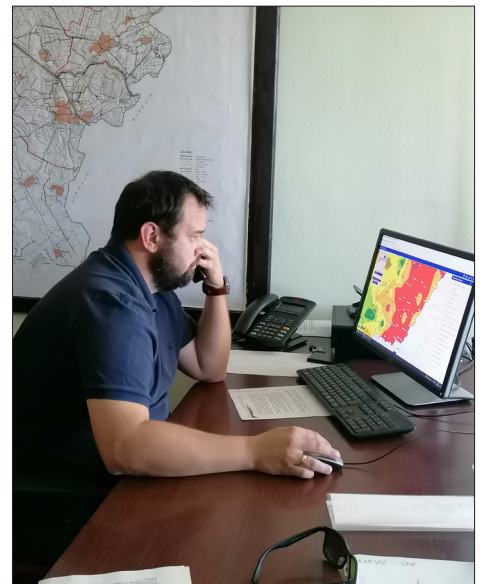
Juhász Ilona

Láza Tibor lett a Gyulai Szakaszmérnökség vezetője

2022. június 16-tól új vezetője van a Gyulai Szakaszmérnökségnek. Láza Tibor a Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola Környezet- és Vízgazdálkodási technikus szakán szerezte meg szakközépiskolai érettségi bizonyítványát, majd ezt követően környezet- és vízgazdálkodási technikus szakképzést szerzett. Középiskolai tanulmányait követően az Eötvös József Főiskola Építőmérnöki alapképzési szakán építőmérnök szakképzettséget szerzett. Tanulmányai befejezését követően 2009. július 29-én helyezkedett el igazgatóságunk munkatársaként, kezdetben ügyintéző munkakörben a Vízrendezési és Vízhasznosítási Osztálynál. Feladatai pontos és magas színvonalú ellátása eredményeként 2015. március 1-től a Gyulai Szakaszmérnökséghez került területi felügyelőnek. Ezen

munkakörben a működési területén a gát- és csatornaóri állomány, a karbantartó létszám megfelelő irányításával, koordinálásával kiemelkedően biztosította a vízgazdálkodás egységes rendjét, a vízgazdálkodási létesítmények üzemeltetését, karbantartását, a vízi munkák felügyeletét, a vízi létesítmények előírás szerinti üzemelését, üzemeltetését. Területi felügyelői körzetében az állami vízművek fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos munkákat nagy gondossággal és körültekintően végezte és koordinálta. A védművek felülvizsgálatára és hiányosságok feltárására kiemelt figyelmet fordított.

2022 májusában a megüresedett szakaszmérnökség vezetői állásra pályázatot írt ki igazgatóságunk, a beérkezett pályázatokat kiértékelve, a vezetőink Őt találták a legal-

kalmasabbnak erre a feladatra. A kinevezéshez gratulálunk, munkájához sok sikert kívánunk.

Lovász Rita

VÍZÜGYÜNK

Tartalmas negyedév a Baráti Kör tagjai mögött

A járványveszélyt követően a Baráti Kör munkájában az internetes kapcsolattartást végre felváltották a személyes találkozások. Április 21-én vezetőségi megbeszélést, és hosszú kihagyás után április 28-án összejövetelt is tartottunk. Nagy örömünkre szolgált, hogy körünkben köszönthettük új tagjainkat, dr. Szlávik Lajost és Juhász Ilonát. Dr. Szlávik Lajos szakkönyvekkel, vízügyi kiadványokkal ajándékozta meg a Baráti Kört és felajánlotta, hogy a Körösvidéki Vízügyi Szemle 1973-1983 közötti időszakban megjelent, bekötött példányait nekünk, illetve az igazgatóságnak ajándékozza. Jelezte továbbá, hogy a Körösvidéki Vízügyi Szemle példányainak digitalizálásában és a Takács Lajos igazgató úr emlékére tervezett kiadvány szerkesztésében is segítségünkre tud lenni. A BK tagjai viszonzásként közreműködnek az 1980. évi árvíz képanyagának válogatásában. Összejövetelünket Szabó János igazgató úr is megtisztelte, így az éves munkaterv áttekintése után lehetőség nyílt arra, hogy a kiemelt feladatok közül egyeztessünk a vízügyi képtárház beazonosítása és katalógizálásának metodikájáról,

Nagy örömünkre dr. Szlávik Lajost is tagjaink között köszönthetjük

annak számítástechnikai háttéréről, továbbá az értéktárba javasolt dokumentációk összeállításáról és a Bodoki emlékhely kialakításáról és a helyszíni szemle időpontjáról.

Ez évben először május 3-ára tűztük ki a Református Ó-temetőben lévő Bodoki sírok gondozását, melyet alakulásunk óta minden évben három-négy alkalommal végzünk.

A TÁJVÍZHÁZ épületében közfürdőt üzemeltető egykori tulajdonosok emlékére, a korabeli újságokban megjelent hirdetésekéből és az utolsó tulajdonos házaspár fotójából a Vízügyi Igazgatóság segítségével egy montázst készítettünk, melyet a tisztelet jeléül az egykori fürdőterem falán helyeztünk el.

Folytatás a 19. oldalon ↪

Május 19-én Szabó János igazgató úrral közösen helyszíni bejárást tartottunk a Bodoki zsilipnél és az egykori Bodoki major területén a Bodoki emlékhely helyszínének kijelölésére. A bejárás előzménye az volt, hogy a Baráti Kör a vízügyi igazgatóság egyetértésével arra tett javaslatot, hogy a Bodoki major és a Bodoki mérnökdinasztia emlékének megőrzésére emlékhely (egy fából készült tájékoztató tábla, mellette pedig egy szintén fából készült pad) létesüljön a Bodoki zsilip környékén. A kétoldalasra tervezett információs tábla egyik oldalán a Bodoki majorról, a korabeli újságokból szerzett ismereteket jelenítenénk meg, a másik oldalán a Bodoki mérnökdinasztia munkásságát ismertetnénk.

Helyszíni bejárás a Bodoki major területén

A bejárás tapasztaltak alapján az emlékhely kialakítására két helyszínt láttunk alkalmasnak. Az önkormányzat, sajtóinformációk szerint, az egykori Bodoki major területén egy szabadidős parkot (KORAPARK) tervez alapítványi működéssel létrehozni. Az egyik lehetőség az lenne, hogy a park megvalósítását támogató pályázatba épülne be az általunk tervezett emlékhely létesítése. A másik lehetőség a parktól függetlenül az alsó-körgáti zsilip előtti csónakát-emelő mellé (vízügyes kezelésű területre) vízügyes forrásból alakítanánk ki az emlékhelyet. Igazgató Úr felveszi a kapcsolatot a Polgármester, Alpolgármester Urakkal és további információkhoz próbál hozzájutni a létesítendő szabad-

idős parkkal kapcsolatban, és a Bodoki emlékhely helyszínének kijelölése ennek az egyeztetésnek a függvényében történik meg.

A Baráti Kör a Magyar Hidrológiai Társaság XXXIX. Országos Vándorgyűlésére a Vízügytörténet szekcióhoz dolgozatot nyújtott be, „A vízügyi múlt értékeinek ápolása a Körösök vidékén” címmel. A dolgozatban egyrészt bemutattuk a Baráti Kör munkáját, másrészt részletesen beszámoltunk egy gyűjtőmunkánkról a vízügyi igazgatóság épületének történetéről. A II. negyedév kiemelkedő programja volt az Esztergomba, a

Vízügyi Múzeum megtekintésére szervezett kirándulás június 9-én. A Baráti Kör honlapján ezekről az eseményekről (BK összejövetel, sírgondozás, fotomontázs készítése, Vízügyi Múzeum megtekintése Esztergomban) rövid csuszkaírban számoltunk be. Továbbá megemlékeztünk arról, hogy 165 évvel ezelőtt, 1857. május 26-án I. Ferenc József és Erzsébet császárné is megtekintette a Gyula-Békési Nagycsatorna (ma a Fehér-Körös alsó 7,5 km-es, és a Kettős-Körös Békési duzzasztó feletti szakasza) építési munkálatait.

A Múzeumok Éjszakáján, a vízügyi igazgatóság a Tájvízházban „Vízmania” címmel szervezett tematikus kiállítást, melynek részét képezték a Baráti Kör által korábban - a vízimalmokról, a gátörökről, a vízmesterekről, a vízhez kötődő régi mesterségekről és az ivóvíz vételezésnek, a lápi kúttól a csapvizig terjedő gyakorlatáról - készített táblák is. A látogatók fogadásában és tájékoztatásában is aktívan közreműködtünk.

Tartalmas, eseményekben gazdag negyedévet zártunk, köszönjük mindenkinek, aki jelenlétével, aktivitásával hozzájárult programjaink eredményességéhez. Minden tagtársunkat és az érdeklődőket is szeretettel várjuk a következő negyedévi programjainkon.

A Múzeumok Éjszakáján is részt vettek tagjaink

VÍZMÁNIA, avagy Múzeumok Éjszakája a Tájvízházban

Vetítőtermünkben a vízimalmok világát mutattuk be

Különleges tartalommal töltöttük meg a Tájvízház tereit a Múzeumok Éjszakáján. Látogatóink visszarepülhettek az időben, és betekintheztek például a vízimalmok világába. Ezen szerkezetek elterjedése országosan, de a Körös-vidéken is olyan nagyságrendű volt, amelyet ma már el sem tudunk képzelni. Például a „Beszedes-féle” József Nádor malomcsatorna építése 1833 őszén kezdődött, és 7 évig tartott. A malomcsatorna a Fehér-Körös baloldalán, azzal párhuzamosan épült ki Körösbökény községtől kiindulva Gyulavarsánd községig, itt csatlakozott vissza a Fehér-Körösbe. A malomcsatorna 92 km hosszú volt és 15 vízimalom üzemelt 50 forgó kerékkel rajta. E malmok a világkereskedelem számára is készítették a híres „aradi lánglisztet”. Az elkészült malomcsatorna nemcsak a Fehér-Körös árvízi szabályozási műve volt, hanem ez volt az első többcélú (külvízgyűjtő és öntöző) vízi létesítmény is, ami a Kárpát-medencében megvalósult.

A töltéskerülők, gátörök mestersege már több mint másfél évszázados múltra tekint vissza. A Gátrendőri törvény 1871-ben jött létre, de meghozatala előtt már a gátőri intézmény működött. Látogatóink előtt megelevenedett e különleges munka, bemutattuk mindennapjaikat, felhívva a figyelmet arra, hogy a természetben élő gátörnek, csatornaörnek min-

denkor meg kell vívnia a harcát az időjárással, örködni kell a vizek és a védművek fölött.

Gyula városában - ha megnyitjuk a vízcspapot - jó minőségű ivóvízhez jutunk, de az ivóvíz hiánya, a szennyezett víz okozta járványok a múltban városunk lakóit is sújtották. Látogatóink megismerhették azt a különleges történelmi utat, mely a lápi kúttól egészen a csapvízig vezetett. Sokan már nem is hallottak például a lápi kútról. Az átfogó vízszabályozások előtti korokban a nagy kiterjedésű mocsarak és lápok világában élő ember gyakran használta a „lápi kutat”,

amely gyakorlatilag egy hosszában, az utolsó bütyökig átfúrt nád vesszőből állt. Az épen maradt bütyök felett apró lyukakat vágtak, vagy keskeny nyílást hasítottak, hogy valamiféle szűréssel juthassanak vízhez. Az így elkészített nád vesszővel a lápi szövedéket átdöfve, a láp alatti vizet lehetett megszívni. Ma már Gyula város ivóvízellátását a Maros-hordalék-kúp térségében lévő kútcsoportok biztosítják.

1887-ben létesítette Popp Alajos azt a fürdőt, melyben most a Tájvízház múzeum található. Az alapító jól tudta, hogy a víz oldó, levezető és erősítő hatást gyakorol a szervezetre, tehát a tisztálkodás mellett gyógyításra is alkalmas. Hogy milyen gyógy módokat alkalmaztak elődeink, arra medencete-reinkben derült fény. E régi írást megidézve, mindenki átélhette az egykori gyógy módokat:

„Csak halvány képét adom, midőn leírom sorjában a műveleteket, belemegy az ember először is a meleg bazeinbe, olyan meleg, hogy csak úgy sziszeg tőlle, onnét megy a gőzbe, csak úgy fulladozik a pompás gőztől (a doktorok mondják nagyon egészséges), akkor nekiesik Miska s megdögönyözi úgy, hogy ha fölöltözve esnék vele az a fátum, akkor rögtön szaladna a járásbíróhoz panaszra teszi sértés miatt, akkor beleugrat-

Folytatás a 21. oldalon →

Időszaki kiállítási terünk a gátörök, csatornaörök és a lápi kutak világának adott helyet

ják olyan hideg vízbe, hogy háta is borsószik bele, megtusolják, megvillanyozzák, s mikor így ki van készítve, s neki esnek még a tyúkszemét is kivágják, úgy hogy innét ugyan el nem viszel semmit, a mi a tested felületén kiemelkedő pontot képez.”

Akinek ez pedig nem volt elég megismerkedhetett a gyógyító piócák és a köpölyözés világával is. A piócák gyógyászati felhasználása több ezer évre tekint vissza. A természet egyik csodája ez a kis élőlény, amely kiemelkedő gyógyhatásával már a középkor orvosainak is egyik leggyakrabban alkalmazott eszköze volt. A köpölyözés őskori terápia. Eredetéről nagyon keveset tudunk, valószínűnek tűnik, hogy az ember a tűz használatba vételével fedezte fel a köpölyözést. Természetesen akkor még nem a mai formájában, üveggel, hanem állatok szarvának felmelegítésével végezték.

E különlegességek mellett még sok érdekes - elődeink által alkalmazott - gyógymódot ismerhettek meg látogatóink Kettős medence-terünkben.

Javasasszonyaink mellett jövőmondót is „szerződtettünk” ezen estére és az arra fogékonyak megtudhatták mit tartogat számukra a rejtelmes, sejtelmes jövő. Ici pici jósdájában talán válaszra talált minden kíváncsi érdeklődő. Táj- és víztörténeti terünk pedig játszótérre alakult, ahol a legkisebbeket igyekeztünk szórakoztatni, míg szüleik az előbbieken bemutatott

Kolléganőink segítségével a régi közfürdők világába kalauzoltuk a látogatókat

Táj- és víztörténeti terünk játszótérre alakult

érdekességekkel ismerkedhettek. Látogatóink száma megközelítette a 200 főt, nagy-nagy köszönet minden résztvevő kollégának és a

Bodoki Baráti Kör tagjainak a fáradhatatlan munkáért.

Pozsárné Kaczkó Zita

A Tájvízház egykori tulajdonosainak emlékére

A kép a Tájvízház egykori fürdőtermét díszíti

A Tájvízház épületében egykor közfürdő üzemelt, melyre emléktábla hívja fel a járókelők figyelmét, a kiállítótermekben pedig a szépen felújított fürdőmedencék idézik meg az egykori fürdő hangulatát. A korabeli újságokban megjelent hirdetésekéből és az utolsó tulajdonos házaspár fotójából a Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör és a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság az egykori üzemeltetőkre emlékezőleg, a tisztelet jeléül egy montázst készített és helyezte el az egykori fürdőterem belső falán. Popp Alajos 1887-ben bezárta mézesbábos üzletét, felhagyott családja ősi mesterségével, házat

Folytatás a 22. oldalon →

átalakítva abban gőz- és kádfürdőt nyitott. Tőle az ifjabb éveiben kocsigyártó iparos, Mandorf Gyula 1901-ben vásárolta meg a fürdőt. Lampel Dezső vendéglős 1923-

ban, mint bérlő kezdte üzemeltetni a korábban évekig nem működő fürdőt, majd 1925-ben a lakórézszel együtt, feleségével közösen megvásárolták és egészen 1944-

ig működtették azt. Bővebben erről a Baráti Kör [honlapján](#) olvashatnak.

dr. Vasas Ferencné

TÁJVÍZHÁZI TÖRTÉNETEK - CSODABOGARAK, avagy a törös darázs először döf, aztán kérdez

A poros tájvízházi padlás zegzugaiban talált régi újságok meséi...

Indítványozom, hogy induljunk ki abból a föltételezésből, ami szerint a szellem és a szellemesség szoros affinitásban áll egymással. E hipotézis alátámasztására engedje meg a derék publikum, hogy városunkból ismertessek példának okáért két személyt, akiknél eme két talentum egyaránt megvan.

Posztmeteorológia

Régi megfigyelés, hogy sárgolyónkon minden változik. Isten rendelése szerint kergetik egymást a firmamentumon az égitesetek, okozva ezáltal változást mind a nap-, mind az évszakokban. Ezen bizonytalanságok közepette próbált honfitársunk, Kratochvill Eugén, valami olyat találni, ami constans, ami statikus ebben a bolygó világunkban. Gyulaiként elsőként elvégezvén a Királyi Meteorológiai Akadémiát, hivatását kisvártatva forradalmasította, annak hibáit kiküszöbölve. Rájött ugyanis, hogy az időjárása alig vagy egyáltalán nem jövendölhető meg előre, minek okán módszert változtatott és szabadalmaztatta a

posztmeteorológiát. Voltaképpen figyelmét ettől a ponttól is az időjárás horgonyozta le, csupán e paradigmatváltás révén nem a labilis jövővel, hanem a szoborszerű múlttal kezdett el foglalkozni. A sajtóban tollából efféle posztmeteorológiai megfigyeléseket ontott:

1906. januárius 16-a:

Tegnap szünni nem akaró vastag hótakaró lepte be városunkat. A havazás következtében a Nap alig volt látható. A szél gyenge, a légnomás magas volt. Jól tette, aki vastagon öltözködött és szánnon vagy szánkón közlekedett. A legildomosabb az lett volna, ha a becses polgárok a balesetek elkerülése végett ki sem léptek volna otthonaikból. Éjjel -8 °C, nappal +2 °C volt.

1906. maius 24-e:

Aranyat érő esőzéssel indult a tegnapi reggel, utána a Nap vidáman sütött és enyhe szél társult még az évszaknak megfelelő meleghez. A munkába indulók az esernyőt nem bánták meg, ha magukkal vitték. Éjjel +11 °C, nappal pedig +22 °C volt. A gasztrometeorológiai megfigyelések szerint ezen a napon töltöttkáposzta fogyasztása kerülendő.

Törösdarázs

Miközben a hétköznap taposómalmából ki sem szállunk és figyelmünket apró-cseprő dolgok kötik le, mint az Úri Kaszinó toalettjének vízszelvényekkel való ellátása, vagy akár az alispán unokahúgának legyezőjének rejtélyes elrablása, föl sem ocsúdunk ama eseményekre, amelyek széles e hazában közismertté teszik gyulai polgártársaink hírét-nevét.

A minap városunk bogaras rovarkutatója, Pedro Lupu váltott ki nagy érdeklődést újdonsült felfedezésével, nemcsak szakmai körökben. Nem kisebb eredményt ért el, mint egy új darázs fajt különböztetett meg és nevezett

el. Ez nem más, mint a Crabro osmaniensis vagyis a török törös-darázs. Pedro Lupu kutatásai hitelesen bizonyítják a tényt, hogy keresve sem lehet másutt ezen fajtát találni eme gigászi méretű rovarnak, csupán Gyulán, amely testméreteivel a legkapitálisabb valamennyi ismert darázs között (50 mm hosszú, a fullánkja 30 mm!). A rovarász meg van győződve, hogy a várunkat szorongató oszmánok 1566-ban végső elkeseredésükben vetették be ezen hovatovább módfelett pusztító biológiai fegyvert, hogy győzelmüket kicsikarhassák és Gyula uralmuk alá kerülhessen. A törös-darázs rendkívül harcias természetű: először döf, utána kérdez. Vehemens vérmérséklete származásából ered: a lódarásznak és a méhfarkasnak a keresztezésével jöhetett létre. Arra a kérdésünkre, hogyan maradhatott itt az évszázadok viharában, a kutató összegezte, hogy a törös-darázs rendkívül jól alkalmazkodik környezetéhez és legfőbb tápláléka az emberhús után a szúnyog minden fejlődési formájában. Mivel városkánk igen gazdagnak mutatkozik még mai napság is a szúnyogok mennyiségét tekintve, a szakember semmi esélyt nem lát ezen darázs kihalására. (Kóhn Dávid)

Péli Tibor István

Vízügyes bemutatókkal érkeztünk a Düreres diákokhoz

A Gyulai Dürer Albert Általános Iskola is csatlakozott a Fenntarthatósági Témahét programsorozathoz, amelynek célja, a fenntarthatóság üzenetének elterjesztése volt iskolai keretek között. Az iskolában egy héten keresztül zajlottak a programok, melynek fő állomása április 28-án a környezetünk védelmével kapcsolatos bemutatókkal, ügyességi vetélkedőkkel, kézműves foglalkozásokkal egybekötött színes délután volt.

Az iskola kérésére igazgatóságunk is csatlakozott a programhoz és különböző, a vízügy tevékenységével összefüggő bemutatókkal vártuk a mintegy 200 gyermeket az iskolában. Ilyen volt például Akkreditált Mintavevő Munkacsoportunk tagjainak bemutatója, akik a működési területünkön leggyakrabban előforduló vízminőségi káreseményeket mutatták be a gyerekeknek. Vízmintavételi tevékenységünket is megismerhették a helyszíni mérőműszerek használatán keresztül, majd a bemutató után a gyermekek is kipróbálhatták az eszközöket. Terepasztalon mutattuk be, hogy mi is történik akkor, ha valamilyen szennyezés

Megtudhatták a gyerekek mi a belvíz, és hogyan jut segítségünkkel a folyókba

érkezik folyóinkon, hogyan védekezünk ellene, miként próbáljuk megakadályozni a környezetkárosítást. A gyermekek záporozó kérdéseire nem győztünk válaszolni. De azt is megtudhatták a diákok mi is az a belvíz, mely a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén nagy gondokat tud okozni, és hogyan jut segítségünk-

kel a folyókba. Egy óriáspuzzle segítségével a környezetünkben található folyókkal kapcsolatban tudhattak meg érdekességeket a gyerekek és egy játék keretében megismerkedhettek a Körösökben úszó halakkal is.

Pozsárné Kaczkó Zita

Vízkelettől víznyelőig

A Vízrendezési és Öntözési Osztály tagjai hosszas tervezés után 2022. május 25-én útra keltek, hogy el-

tölthessenek egy napot az igazgatóságunk vízgyűjtőterületéhez tartozó Erdélyi-sziget-hegységben.

A még mosolygós csapat

A határon az átkelés zavartalan volt, mindenkinek időben sikerült eldugnia a „csempészárut” (persze ez csak vicc volt), és volt akinek öröme, volt akinek bánatára még a motozás is elmaradt. Az úticél a Pádis-fennsík környékének karsztvidéke volt, a pontos túraútvonalról a csapat az utazás során döntött.

Megérkeztünk a Glavoj-rétre, ahol a birkanyáj már izgatottan várt bennünket. Legyőztük a „bari”kádót, majd az autót itt leparkoltuk, és megkezdtük a beöltözést. Még egy utolsó őszinte mosoly és indulhatott a túra.

Magunk mögött hagyva a rétet, kis erdészeti úton kezdtük meg sétánkat. Egy jó kilométer múlva kezdődött a közel 100 méter szintkülönbségű ereszkedés. Mindenki lelkes és jó kedvű volt, valószínűleg nem sejtették, hogy csak ez-

Folytatás a 24. oldalon →

„Bari”kád a Glavoj-réten

után jön a neheze.

Elérkeztünk a túránk legkritikusabb, legveszélyesebb részéhez, amikor a biztonságos lejutást már acélsodronyok, láncok segítették, sőt később már babakorunkat is megidéztek, és négykézláb másztunk, ahogy bírtunk. De senki nem adta fel. Talán azért, mert a mondas azt tartja, hogy a medve min-

dig az utolsót kapja ki a sorból.

Nagy örömeinkre megérkezünk túránk első állomásához a Csodavár barlang első dolinájához. Hatalmas 73 méter magasságú és 30 méter szélességű portálja mindenkit lenyűgözött, és megkönnyebültünk, hogy ezért a látványért megérte ide lemászni. Páran egy nehezebb akadályt legyőzve bel-

jebb mentünk, ahonnan gyönyörű fotókat tudtunk készíteni. Majd idő hiányában elindultunk visszafelé azon az úton, amelyiken ideérkeztünk.

Visszatérve a Glavoj-rétre magunkhoz vettük az otthonról hozott szendvicseket, és elindultunk

Folytatás a 25. oldalon →

Itt már acélsodronyok segítették túránkat

A Ponor-víznyelő

Csodavár-barlang belülről

Kőbabák a Köves-Körös partján

Vízszintszabályzó műtárgy a Köves-Körösön

túránk végállomásához, hogy a Ponor-réten fogyaszthassuk el jól megérdemelt ebédünket.

A réten egy patak kacskaringózik végig. Egyik végében a Pádissíkon eltűnő víz a Ponor vízkeletnél tör a felszínre, majd több száz métert haladva a rét másik végében található víznyelőnél

eltűnik, hogy a Csodavárnál újra előbújjon. Aki még bírta erővel a víz útját végig is járta... vízkelettől a víznyelőig.

Ebéd után, már a következő túrát tervezgetve indultunk vissza az autóhoz. A szerpentin lefelé lassan haladtunk, hogy a nemrég

elfogyasztott étel mindenkiben megmaradjon. Hazafelé még egy pillanatra megálltunk a Köves-Körös völgyében kőbabákat építeni. ...és, hogy a szakmaiság se maradjon ki, osztályunk rangidős tagja gondoskodott a zavartalan öntözővíz ellátásról is.

Schroff Csaba

A Ponor-rét gyönyörű panorámája

HIDROMETEOROLÓGIA

Hidrometeorológia

A hőmérséklet, a csapadék és a talajvíz alakulása a április-június hónapokban

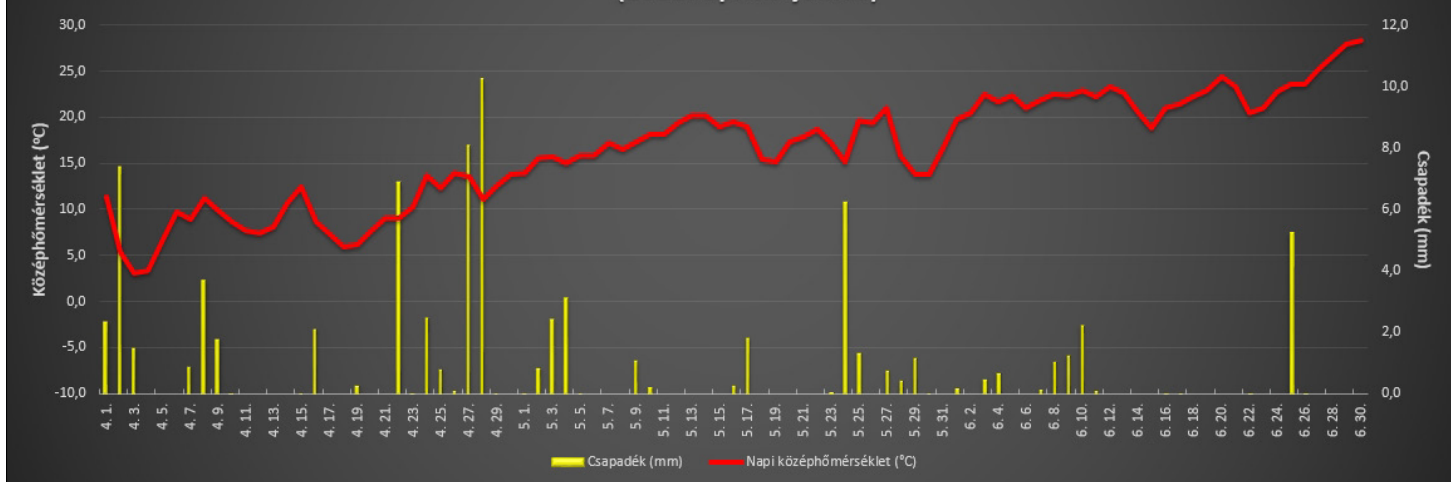
A második negyedév hőmérsékleti szempontból kissé érdekesen alakult, de összességében stabilan emelkedő tendenciát mutatott. Az érdekesség tárgya pedig nem más, minthogy a május végi és június egész havi értékek alapján azt lehetne mondani, jóval melegebb és forró időjárás volt igaz-

gatóságunk területén, de erre rácáfol a negyedév első fele, amikor (pl. április elején) a hűvösebb idő mellett még havas eső is hullott egyes helyeken. Mindent összeszelve az időszak végi forróság sem tudta átlendíteni a negyedév átlaghőjét, mely egyébként 16,4 °C volt, ez valamivel a negyedév-

hez kötődő 17 °C-os sokévi érték alatt maradt. Az viszont tény, hogy a május végi, június eleji forróság jókora problémát okozott, hiszen az áprilist leszámítva, a csapadék-szegény időjárással karöltve régen látott komoly aszályveszélyt okozott.

Folytatás a 26. oldalon →

A napi csapadék és a napi középhőmérséklet területi átlaga a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén (2022. április-június)

A fentebb említett, stabilnak is mondható hőmérséklet-emelkedés az egyes hónapokat számszerűsítve is jól megfigyelhető. Amíg az április (9,3 °C) még jóval elmaradt a szokásos átlagtól (12,2 °C), addig a május (17,2 °C) már egálba került a hozzá tartozó sokévi 17,3 °C-os értékhez képest, és a már említett forróság júniusban 22,7 °C-os havi átlagot hozott, mely jóval a megszokott 21,6 °C-os érték fölé kúszott.

A szélsőértékek tekintetében a napi átlagokat vizsgálva a legmelegebb napnak a negyedév utolsó napja (június 30.) számított 28,4 °C-os értékkel, a legalacsonyabban pedig április 3-án volt a napi átlag, amikor mindössze 3,1 °C volt a KÖVIZIG területén. Az egyes állomásokon mért értékek közül a legalacsonyabban Kisörvetőn volt a hőmérő higanyszála -3 °C-kal,

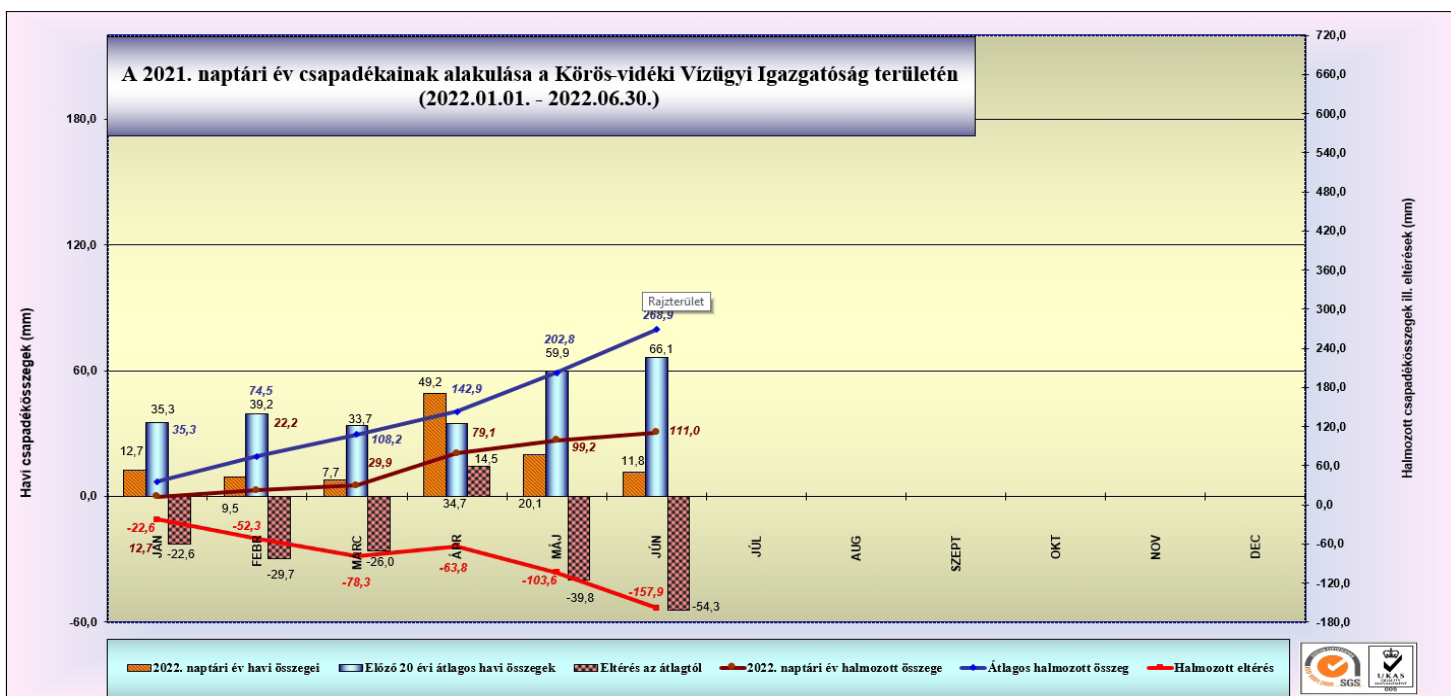
míg a legmagasabb értéket Méhkeréken mérték 39 °C-kal.

Amilyen kellemesen kezdődött a negyedév csapadék tekintetében április jóvoltából, annyira kellemetlenül alakult a folytatás. A negyedév során egy csapadékosabb kezdetet követően elképesztő méreteket öltött az aszály, hiszen már a május hónap sem volt túl rózsás helyzetben, de a júniusi rendkívüli hőségben az egyik legfőbb negatívumként a hatalmas mértékű csapadékhiány jelentkezett. A negyedév – és így 2022 első félévének – végére az éves csapadékösszeg alakulásában területi szinten már most több mint 150 mm-es hiány tapasztalható. Akadtak állomások, melyek június folyamán több mint egy (majdnem kettő) hétig nem szolgáltattak mérhető mennyiségű csapadékot,

de a területi átlag is több alkalommal (szám szerint 20 nap) 0 mm-t produkált, melyhez csatlakoztak a májusban előforduló (16 nap) csapadékmentes napok is. Mindezek fényében nem meglepő módon az előforduló csapadék eloszlása időben a legkevésbé sem volt egyenletes. A csapadékmenyiség nagy többsége a negyedév első felében hullott, a második felében igencsak szórványosan fordultak elő esős napok.

A hónapokat számokkal jellemezve konkrétan megállapítható a negyedév által okozott aszály mértéke. Áprilisban a havi 49,2 mm még magabiztosan lépte túl a sokévi 34,7 mm-es értéket, de májusban (20,1 mm) már sokat romlott a helyzet a sokéveshez (59,9 mm) képest, ám az igazi csattanó a júniusi (11,8 mm) érték volt, mely a

Folytatás a 27. oldalon →

megszokotthoz (66,1 mm) viszonyítva nagyon nagy negatív eltérés.

A negyedév során az egy nap alatt lehullott legtöbb csapadék április 27-én volt, amikor Vésztőn 41 mm-t mértek, de komolyabbnak mondható az amúgy mega-aszály sújtotta június hónap 25. napján leesett 34,8 mm, melyet Bökényi duzzasztó állomáson mértek – ez egy lokális zivatar eredménye volt. Az állomások közül a negyedév (és a 2022-es első félév) végeztével a Bökényi duzzasztó vezeti az évet, amely jelenleg 146,9 mm-rel áll az élen Méhkerék (143,4 mm) és Vésztő (141,8 mm) állomások előtt, az utolsó helyen pedig Ecsegfalva áll, ahol 2022-ben eddig mindössze 76,2 mm hullott.

2022 második negyedévében a területi talajvízviszonyok alapján összességében csökkenés tapasztalható. Az áprilisban lehullott csapadékmennyiség alig észrevehetően emelkedésre bírta az átlagos talajvízszintet, de a májustól

kezdődő aszályos időszak meredekebben csökkenő tendenciát indított el. Júniusba lépve pedig az átlagos vízszint elérte az 500 cm-es mélységet is, mely a negyedév kezdetéhez képest körülbelül 30 cm-es csökkenés. Ennek oka a már említett hatalmas mértékű csapadékhiány, mely májust, de legfőképp júniust sújtotta.

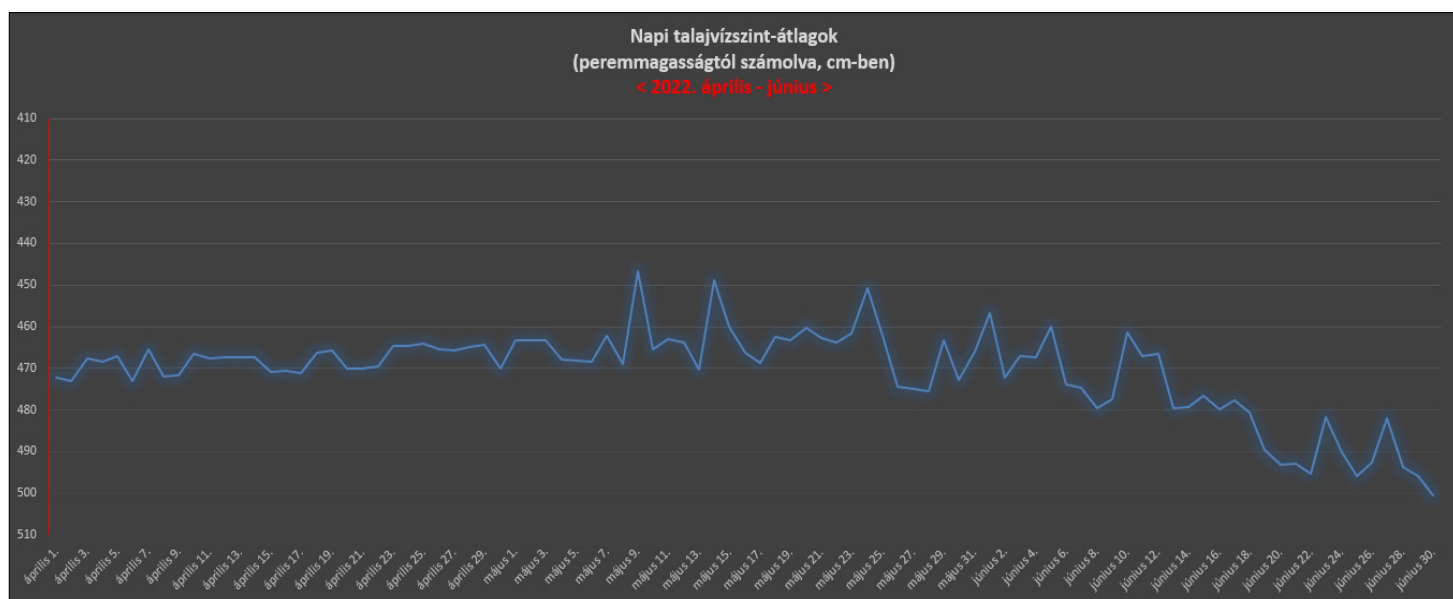
Áprilisban a csapadéktöbbletes időjárás nagyon lassú emelkedést indított el. A havi átlag 474 cm volt (peremmagasságtól számolva), a legalacsonyabban 473 cm-en volt a napi középérték, a legmagasabban pedig 464 cm-en, mely a hónap végéhez közeledve fordult elő. Májusban kezdődött a csapadékhiányos időszak, mely hatással volt a talajvíztükör szintjére is. A hónap átlaga 469 cm volt, melyen még érződik az előző havi esős időjárás és ez utóbbi volt az oka annak is, hogy a hónapban a napi átlagok közül a legmagasabb érték (447 cm) meghaladta az áprilisi értéket. Am a hónap vége felé csökkenésbe fordult a történet és

kezdetét vette a talajvízszint meredek zuhanása.

Júniusban ez a zuhanás csak súlyosbodott, hiszen nemcsak hogy rendkívüli hőség volt, hanem a csapadékhiány is sorra múlta alul a megszokott viszonyokat, így ennek egyenes következményeként a talajvízszintre is szinte a folyamatos süllyedés volt jellemző. A hónap átlaga 485 cm volt. A legmagasabban 457 cm-en volt a vízszint, mely a hónap elején volt tapasztalható, a legalacsonyabb napi értéket pedig június 30-án (és így a negyedév legvégén) mérték, amikor 500 cm-es területi átlagot hoztak az igazgatóság talajvízfigyelő kútjai, ez volt egyébként a negyedév legalacsonyabb értéke is.

Összességében elmondható, hogy ha a csapadékhiány nem javul, akkor a talajvízviszonyok tekintetében sem várható javulás, hanem további csökkenés következhet.

Kiss Kornél

Hidrológia

Folyóink vízjárása az április-június hónapokban

A Körösökön az április-júniusi időszakban duzzasztott állapotok uralkodtak, csak kismértékű emelkedés volt észlelhető a Fekete-Körösön május elején. A duzzasztók folyamatos üzemeltetésével a nyári vízszinttartás valósult meg.

A határon túlról érkező vízmenyiségek az időszak első felében

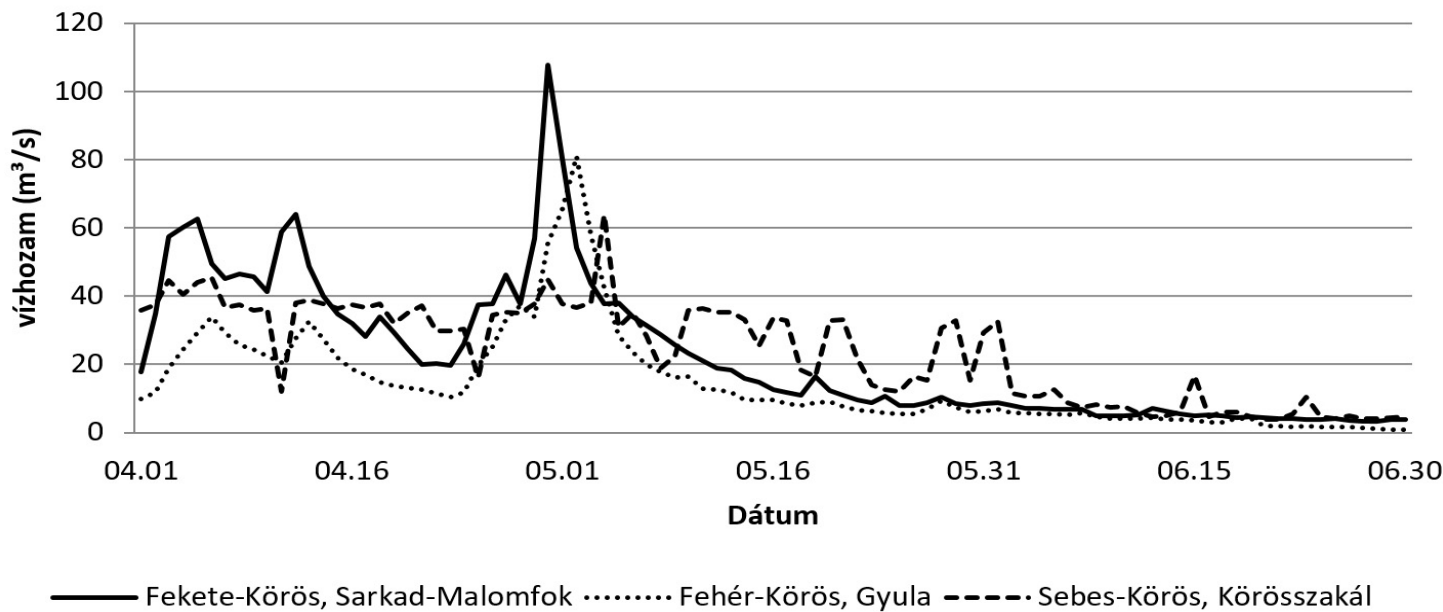
jelentősen nem változtak, majd a fokozódó csapadékhiánnyal párhuzamosan egyre inkább csökkenni kezdtek.

A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös-rendszerbe. A betáplálás a II. negyedévben 4 ágon keresztül történt folyamatosan. A

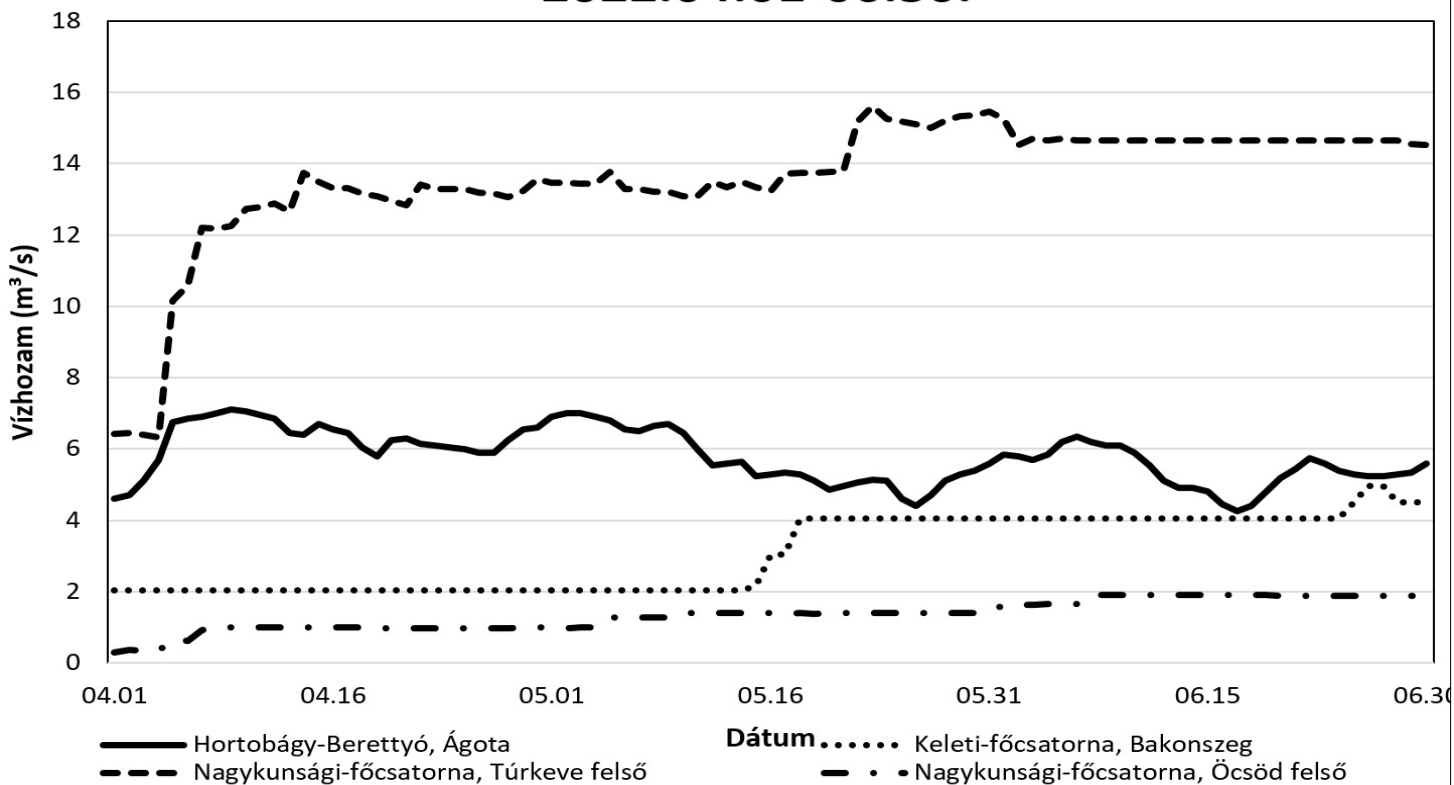
Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, valamint a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatornán Öcsödnél, illetve Túrkevénnél. Az időszak vége felé egyre inkább a tiszai vízátvezetés határozta meg folyóink vízhozamát.

Folytatás a 28. oldalon →

Vízhozam idősor 2022.04.01-06.30.

Körös rendszerbe betáplált vízmennyiségek 2022.04.01-06.30.

Kukla Zsombor

KÖRÖS-VIDÉKI

hírlevél hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével

Kiadó: **Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság.**
 Felelős kiadó: **Szabó János igazgató**
 Szerkesztőbizottság vezetője: **Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes**
 Tagjai: **Pozsárné Kaczkó Zita, Medve Vivien, Faulháber Márton, Jobbágy Zoltán**

Cím: **5700 Gyula, Városház utca 26.**
 Tel.: **66/526-400***, Fax: **66/526-407**
 E-mail: **kovizig@kovizig.hu, www.kovizig.hu**
Megjelenik negyedévente elektronikus formában.